

REVISTA

MUSICAL

CATALANA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carter Alt de Sant Pere, 13. Orde Català (Telèfon 20)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

BARCELONA: Per sis setmanes de l'Orde Català, un any, 5 pessetes. — Per sis mesos, 3 pessetes. — Per sis setmanes de l'Orde Català, un any, 5 pessetes. — Per sis mesos, 3 pessetes. — Per sis setmanes de l'Orde Català, un any, 5 pessetes. — Per sis mesos, 3 pessetes.

Se subscriu també en les principals llibreries i botigues de música

SUMARI

♦ ♦ BUTLLETÍ DE

L'ORFEÓ CATALÀ

ANY XVI: Núms. 186-187

♦ ♦ JUNY-JULIOL 1919

Revista Musical Catalana

BUTLLETÍ MENSUAL DE L'ORFEO CATALÀ

BARCELONA

Redactors en cap: FREDERIC LLIURAT i VICENTS M.^a DE GIBERT

Secretari de la Redacció: I. FOLCH i TORRES

PRINCIPALS COL·LABORADORS:

Antoni M.ª Alcover, prev. — Joan Balcells. — Josep Barberà. — Giulio Bas. — Pasqual Boada. — Konrad Baumgarten. — Joan Borràs de Palau. — Lluïsa Bosch i Pagès. — J. Cabot Rovira. — J. Rafel Carreras. — Gabriel Castellà i Raich. — Eusebi Clot, O. F. M. — Henri Collet. — Eduard L. Chavarri. — Josep M.ª Comella. — Miquel Domènech i Español. — Joan B. Espadaler. — Josep Fabre. — Julita Farnés. — Josep M.ª Folch i Torres. — Ignasi Folch i Torres. — Alfons Gallardo. — Vicents M.ª de Gibert. — Enric G. Gomà. — Emili Heintz-Arnault. — Gascó Knosp. — Frederic Lliurat. — J. Lamote de Grignon. — Miquel Llobet. — Joan Llongueras. — Paul Magnette. — Josep Maideu. — Joan Manén. — Dom Carles Megret, O. S. B. — Lluís Millet. — Manuel de Montoliu. — Vicents de Moragas. — M. Morera i Galícia. — Claudi Martínez Imbert. — Antoni Nicolau. — J. J. Nin. — Ewelina Pairamall. — Felip Pedrell. — Joaquim Pena. — Francesc Pujol. — Jaume Quintana. — Antoni Ribera. — Lluís Romeu, prev. — Miquel Rué, prev. — Dom Maur Sablayrolles, O. S. B. — Joan Salvat. — Albert Schweitzer. — J. Soler i Palet. — Josep Subirà. — P. Gregori M.ª Suñol, O. S. B. — Agustí Valls i Cascante. — Francisco Viñas. — Xavier Viura. — Amadeu Vives. — Rafel Vives, etc.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:

Carrer Alt de Sant Pere, 13, Orfeo Català (Telèfon 20)

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ

BARCELONA: Per als socs de l'Orfeo Català, un any, 4 pessetes. — Per als no socs, 5 pessetes
FÒRA: Per als socs de l'Orfeo Català, un any, 5 pessetes. — Per als no socs, 6 pessetes
ESTRANGER: Un any, 6 francs. — Número solt: 50 cèntims

Se subscriu, demés, en les principals Llibreries i Magatzems de Música

SUMARI

Lorenzo Da Ponte, Eduard L. Chavarri. — *La música a Catalunya* (continuació), J. Soler i Palet. — *Els Cants de la Nativitat* (continuació), Joan Llongueras. — *Disbaratari*, Eduardus. — Melcior Rodríguez d'Alcántara. — *Des de Madrid*, Josep Subirà. — *Orfeo Català*. — *Catalunya: Barcelona, Sabadell*. — *Vida musical dels Orfons de Catalunya*. — *Bibliografia*. — *Noves*. — *Neurologia*.

Revista Musical Catalana

Butlletí de l'ORFEO CATALÀ

Lorenzo Da Ponte

ORNA a renàixer l'estudi de l'art i els artistes italians del segle XVIII, essent de senyalar la reedició de les *Memòries* de Lorenzo Da Ponte, el llibretista de Mozart (*Don Giovanni*, *Nozze de Figaro*), de Salieri, de Martini, i tants altres.

Quin temps més pintoresc! En mig de les guerres i de les sotragades que passaven per les nacions, hi havia encara aquell sentiment de la gràcia i de la cortesia entre les gentes que vivien a les ciutats. I al seu voltant anava preparant-se la emancipació individual, el valer-se de la energia pròpia; i neixia aquell món d'aventurers i de somniadors que figurant-se ésser pràctics, eren el més «fantasistes» que pot pensar-se. Per altra part, les ciències experimentals començaven a sortir de l'empirisme en que havien consistit fins allavors: la física, la química, els fenòmens elèctrics, eren encara coses de misteri, i malgrat la saviesa dels bons cervells, perduraven la alquímia i la frenologia, el magnetisme i tantes ciències ocultes; el misteri vivia per tot, fins en la política, amb el seu seguit de societats secretes, conspiracions, i qui sab quantes entramaliadures. Així havia estat possible en els salons aristocràtics (ja és sabut que per allà va començar a iniciar-se el nou estat de coses que portaren la Revolució francesa), havia estat possible l'èxit de un Cagliostro; com el de un Kempelen amb son jugador automàtic d'escacs, o de un Maelzel amb sos músics automàtes.

Hi havia, doncs, en tal temps i tal ambient eixos homes que no sabríem dir a quina categoria perteneixen: desplaçats gairebé sempre, vivint vida novelesca i aventurera, so-

frint els canvis de fortuna més impensats, homes protèics que la naixent vida lliure de llavors encara els feia més enigmàtics.

Un d'aquests personatges originals fou Lorenzo Da Ponte. Vivint entre tota mena de societat, des de la escòria fins la més elegant aristocràcia, aprofitant-se d'aquesta última, havent d'amagar-se i fugir per mèrit de les pròpies entramaliadures, era Da Ponte el tipus del aventurer. Pot ser no de tan alta categoria com Giacomo Casanova, però amb les qualitats de tal. Per cert que sempre s'ha vist a aquesta mena de personatges renegar de les noves institucions i és curiós que els d'origen més plebeu són els que més combaten les institucions populars. Així Da Ponte li escrigué a Casanova veritables horrors de la Revolució francesa, li envia sonets «guillotínables», així com aquest escrivia el seu dolor per no haver pogut veure a Mirabeau mort per les seves mans.

Tornant a Da Ponte indiquem que no sens motiu li digueren els seus detractors «lo jueu errant», perquè realment fou hebreu de naixença i son nom era el de Emmanuele Conegliano.

Era a Cereda, la petita ciutat veneciana, on vivia la família en qüestió; i ben sabut és que la expansió comercial de Venècia feia que al seu territori acudissin mercaders de tot el món. La família de Conegliano (pot ser per la conveniència i l'esperit comercial del temps) va decidir la conversió al catolicisme mitjançant l'intervenció del senyor bisbe, i així fou realitzat solemnement el 29 d'agost de 1763; l'aigua de la fe va caure en aquell acte sobre el pare Conegliano i sos tres fills. Un d'aquests, nat en 1749, va pendre el nom de Llorenç i el cognom del seu bondados bisbe: Da Ponte. Era un jovenet de ulls vius i de caràcter no menys ple de vivesa i entramaliadures: era el nostre heroi.

Prompte la inquietud dels temps es va manifestar en el jove. La protecció de monsenyor Da Ponte, el bon bisbe, va fer que Llorenç comencés els seus estudis d'Humanitats i eclesiàstics, en el Seminari de Trevisa. Però com tot aquell que està fet a viure a les seves mai pot avenir-se a la regla i la mesura, així el jove havia de mal soportar la disciplina del Seminari: contradiccions de conducta, entramaliadures, pot ser l'origen jueu retret pels altres, tot això fou la causa de una conducta gairebé borrascosa; en ser abate sortí d'aquell establiment i s'en anà cap a Venècia. D'estudis i de carrera ja n'estava tot acabat per sempre.

Heu's-lo aquí en la ciutat meravellosa, la ciutat dels carnavals, de les tradicions de política conspiradora, d'amors novelescs, de festes i serenates; quin ambient per aquell esperit esbalotat! Amb la febre dels pocs anys, amb les ambicions ben despertes, amb les coneixences de seminarista i trobant-se a cada punt en possibilitats d'aventura, allí va pendre aspecte definitiu l'esperit de «Lorenzo», el qual caràcter es veu molt ben resumit

amb lo que deia el poeta contemporani seu Zaguri, quan escriu que Da Ponte fou un home d'ingeni, nat per ésser canalla però de mitjana categoria, no pas un canalla genial; això sí, amb gran talent per a esdevenir home de lletres i poeta, i amb atractius físics per a ésser amat.

Llavors, Venècia, refugi de tota mena de gent, veia poc a poc perdre la seva vitalitat italiana sota l'influència austriaca. Allí, Da Ponte, després d'haver realitzat no poques intrigues, després d'haver enamorat a nobles dames, d'haver-se sentit (tal vegada per això) home que està fora de la gent vulgar i d'haver empleat lliure llenguatge i sàtires contra els caps de la república, va veure que li anaven als talons les amenaces de la Inquisició i les dels Tribunals civils.

Degué, doncs, fugir, i es refugià a Goerz (Gorizia actual, vora l'Isonzo). Però dels escarmentats no neixen els avisats, o pot ser la joventut de Da Ponte no estava gens escarmentada, perquè allí va tornar a fer de les seves, a crear-se nous enemics, i prompte tornà a escapar: ben bé li deien l'hebreu errant.

Aquest cop no parà fins a Dresde. La ciutat de cort i d'art el va ben acollir, la fortuna va somriure al jove simpàtic, lletrat, amb història galant... ve fer versos, va trobar relacions, protectors i escrivia a l'ensemps llibrets d'òpera i Salms per a ésser posats en música. El comte Marcolini fou decidit protector de Da Ponte, i aquelles dots (encara que superficials, de més brillantesa que fons), de l'hàbil esperit venecià que portava dintre el poeta, li valgueren un càrrec de secretari que sens dubte altre més seriós no hauria pas obtingut. Mes ja la infància de Llorenç era incorregible; valent-se de la seva col·locació a casa del comte va tornar a les anades de picardia, i a les intrigues d'amor... i tot hagué d'acabar per una nova fugida. ¡Era el destí!

Viena era llavors la cort atractiva i luxosa. Poetes i artistes acudien cegats per aquella llum, creient trobar-hi la existència que somniaven. Era la època de la música «galant», de la melodia italiana, dels sonets perfumats... i en aital medi va caure el nostre fugitiu.

A Viena ocupava per aquell temps un lloc important i visible el famós compositor Salieri, també italià, home de teatre, i al qual s'acollí Da Ponte sortosament, car així pogué entrar en relacions amb la gent escènica; Salieri el va protegir una mica... i Da Ponte va saber anar tot desseguida pel seu compte sense refiar-se del protector.

Llavors és quan el nom de Da Ponte comença a entrar en la immortalitat, per haver escrit els «libretti» de les òperes immortals a Mozart destinades: *Nozze de Figaro* i *Don Giovanni*. Això sense contar altres llibrets escrits per a Salieri, Martini, etc., com ja havem indicat anteriorment.

La fortuna va somriure al poeta, el qual fins arribà a ésser poeta de la cort amb la

benevolència de Josep II. ¡Prompte geni i figura tornaren a sortir! Les petulàncies de Llorenç anaven de valent, amb més motiu ara que mai, donada aquella vida de teatre cortesà tan a propòsit i tan de circumstàncies. La fama de «Don Juan» que guadia el poeta devia ésser prou extesa, car amb motiu de sofrir horriblement de la boca va cercar Da Ponte al cirurgià Durigutti (aiximateix italià); aquest, seguint la tradició i per ésser dentista de la Cort, tenia també anades de «galantuomo», amb lo qual prompte esclatà pavorosa la tragèdia: pensant-se Durigutti que el poeta anava a casa seva per parlar amb una aristocràtica clienta de la qual també anava enamorat el dentista, aquest, ni curt ni peresós, li va pintar a Da Ponte amb aigua-fort les genives... i la dentadura del pobre poeta ja no fou mai més cosa de profit ni que poguera mirar-se.

La mort de Josep II acabà de consumir la ruïna. Inútilment el cortesà volia intentar astúcies i feia intrigues per a sostenir-se al teatre, al palau reial, on fós; tot havia canviat, i altra vegada un èxode a Trieste posà fi a aquella etapa aventurera.

L'ambient de la ciutat comercial va fer canviar les orientacions de Da Ponte. Pot ser allí rebrotaven les aptituds de la raça; lo cert és que aquell home de cort va casar-se amb la filla de un comerciant anglès... i el destí el va agafar novament en cerca d'aventures: s'embarcà cap Anglaterra.

Però ja pensareu com cauria el subtil venecià, fet a intrigues cortesanes i a vida de teatre, en la populosa ciutat anglesa.

Relacions amb la gent de lletres no eren fàcils de sobte, i els teatres permaneixien tancats per al foraster. Da Ponte ve tenir la idea de fundar un periòdic d'espectacles que fos el terror d'empresaris, periòdic que a l'endemà de cada representació sortiria amb ses pallisses formidables. El títol havia de ser *La balança teatral*; ja's pot pensar quins pesos hi haurien a la balança. ¡Altra vegada el veiem fer de poeta errant anant-se'n a Holanda, on encara li va més dura la vida en la austeritat neerlandesa, deguent retornar-se'n a Londres.

Cal dir, que al fi encara va ésser admès Da Ponte com a poeta del teatre de la cort; però no estaven els temps, ni l'ambient era propici, per a fer la vida de Viena; vingué ràpida la desgràcia en forma de cesantia. El nostre heroi es llença aleshores a la vida comercial posant-se a llibreter, i quebrà desseguida. Volgué intervenir en altres negocis i li sortiren malament.

No li quedava més camí que el camí d'Amèrica, solució allavors, com ara, per a els desarrelats. I així va fer. Envià primer a la dona i als fills, per a no alarmar els acreedors, i després s'embarcà cap a New-York.

Heu's aquí a l'ex-galant, a l'home «corrido», a l'intrigant de cort, vell, amb l'expe-

riència causada, en la ciutat nova. Allí va sentir-se un moment animat per la empenta de la nova vida, se va posar amb nova febra a cercar-se una situació, va establir-se professor de llengua italiana, i com que tenia posat i encara li quedaven les malícies cortesanes, li acudí un raig de sort venint-li com deixebles lo millor de la alta societat neoyorkina.

I allò fou sa pèrdua! Li pujaren al cap altra vegada les follies de riquesa, va voler entrar en altes especulacions fantàstiques, i... va quedar-se arruïnat.

Als 80 anys era feliç acceptant una plaça de professor de italià en el Columbia-Col·lege. Llavors publicà les seves *Memories* (1822-27), darrera esperança d'arreplegar alguns diners.

S'acabà el 17 d'agost de 1838 aquella existència d'aventures.

EDUART L. CHAVARRI.

La música a Catalunya

Aplega de materials per a contribuir a sa història

A SANTA MARIA DEL MAR

(Continuació)

Hem deixat a l'organista Genís Sans al juliol del 1512. Cal afegir que tant en els volums segon i tercer de l'Arxiu esmentat, a l'ensem primer i segon d'Apoques, com en el fragment n.º 4 de Llibres de «Rebudes i Dades», començat al 1518, s'hi troben altres notes de pagues al susdit Sans, fins al juny de 1522, de 5 lliures anyals, si bé que el fet de que des del desembre del 1516 cobrés son salari un seu apoderat fa suposar que estaria impossibilitat en son domicili.

Veu's-ací ara algunes notes per les que es veu que al 1519 ja es fabricaven nous orgues majors. Consten aquelles en el 2.º volum d'Apoques.

Al fol. 11 d s'anota una època de 10 ducats d'or per a En Joan Ferran, organista ciutadà de Girona, a compte de les 20 lliures que l'Obra li prometé pagar per raó dels serveis dels *organs majors*, segons concòrdia firmada en poder de Joan Martí, notari de l'Obra. (18 de maig del 1519.)

Al fol. 12, id. altra de 8 lliures per a En Sebastià Gual, fuster ciutadà de Girona, a compliment de 20 lliures per la *fàbrica dels organs majors*. (13 de setembre del 1519.)

Del fragment n.º 4 del llibre de «Rebudes i Dades»:

«It. a III de Agost (1519) comptans XXII ds. II anan Pere fuster altre dels obrers

per I paga en partides a XI per nolit consell altres despeses fetes per trametre dues Caxes plenes de Canons dell orgue mayor lo mestre Ferrando sonador de orgues qui fa dits orgues.»

«It. fas memoria que he donat al fuster dels orguens ab voluntat de mestre Ferrando he ab lesentia sue vuyt liures.» (13 de desembre del 1519.)

«It... a mestre Ferrando de diners meus 2 l.»

Als 10 de juny de 1521, 2 lliures i 11 sous a un traginer de Girona «per mestre Ferrando mestre dels orguens per portarlos.»

«It. a XVI de febrer (1523) a mossen Johan Ferrando organista VII l. IIII ss. e son per e ops del fer jo l'orgue.»

«It. a XXVI de dit a dit mossen Johan Ferrando onse l. dos ss. e son per la fabrica del orgue de Santa Maria ço es sis liures a Bernat Cortes e sinch liures dos sous a nen Pere Serra pintor» (1).

«It. a mestre Johan Ferrando organista 5 l. 4 ss. e son per la adosa que jo fas en l'orgue de Santa Maria de la Mar.»

Dins del fragment n.º 6 del llibre de «Rebudes i Dades» del 1539-40 s'hi llegeix al 1540 que es pagaren a En Baltassar Vidal «6 lliures per tantes aludes preses de Jaume Sans q.º per la cadira del orgue mayor.»

Hi consta en el fragment n.º 4 del llibre de «Rebudes i Dades» que al 23 de novembre de 1518 es feu una paga de 1 lliura i 10 sous a «En Miquel Serdanya, organista, per spolsar e refinar los orguens petits ya de acort cascuny any».

Al 2.º volum d'Apoques s'anota al fol. 16 altra paga de 4 lliures i 10 sous al dit Cerdanya per sos treballs d'afinar l'orgue petit (25 d'abril del 1525) i al mateix dia una promesa per ell feta als obrers de tenir-los-hi afinats els orgues pel salari de 30 sous anyals, començant la primera paga el dia de Sant Joan de juny de 1526 amb la declaració de que tan solament degué emplear-hi l'estany, el plom, l'aigua cuit, aludes, manxador i demés necessari.

Al fol. 23 d, època de 6 lliures, 9 sous i 4 diners per Mateu Sans, prevere, fill y hereu universal d'En Genís Sans, a compliment de les 17 lliures i 4 sous se li devien al Genís pel salari de sonar l'orgue del 24 de desembre al 7 de maig passats. (6 de novembre del 1530.)

Al fol. 26 d, nominació del doctor mossèn Joan Martí, prevere, per organista de dita església. (1 d'agost del 1532.)

(Al fol. 28: Elegiren nou organista (després de consultat l'Ardiaca), per durant son

(1) Segurament descendent dels famosos pintors Jaume i Pere Serra dels últims del s. XIV i començos del XV.

beneplàcit, a mossèn *Jaume Pintor*, per mort del dit doctor Martí, beneficiat de l'església, concedint-se-li tots els salaris, drets i prerrogatives de sos antecessors, amb l'obligació de sonar en tots els oficis de l'església, fer-hi continua residència segons es prevé en les obligacions de l'organista descrites en una post aleshores recòndita a la sagristia, reservant-se la facultat d'augmentar-les sense donar-li major salari i d'elegir altra persona per a l'orgue pagant-la del salari a ell corresponent, en cas de faltar el nou organista sense just impediment, segons es prevenia en dites ordinacions. I En Pintor acceptà sa elecció amb les referides obligacions. (28 d'octubre del 1533.)

A l'any 1540 (fragment n.º 6 del llibre de «Rebudes i Dades» del 1539-41) hi figura una paga de 6 lliures «a M.º *Pere Muntaner* canonge per lo salari de sonar del orgue y per la terça», que seguí pagant-se-li durant el 1541, any a que arriben les meves investigacions dins d'aqueixos llibres fragmentaris.

En el susdit n.º 6 hi ha aquestes altres apuntes de pagues: una de 5 lliures «mesa nan *Jordi Boffassa* fuster per fer los galmes per lorga mayor de 1 mitja de albar»; altra de 3 lliures i 3 sous «a nen *Cenza* per tanta fusta a prest M.º *Aleix* per lorga mayor» i altra de 2 lliures «a *Joan Serdanya* per la paga de sent *Joan* per adobar lorga».

Al fol. 41 del 2.º volum d'Apoques n'hi ha una de 156 lliures per En *Pere Bordon*, organista, natural de la vila de Samalis, regne de França, a compliment de major quantitat que l'Obra li devia pagar per a refer i reparar l'orgue major i demés coses a que hi fos obligat per l'Obra i per les raons expressades en la concòrdia entre ell y els obrers, en poder del notari *Joan Martí*, als 17 de maig del 1544 feta gràcia a dita Obra de 50 ducats per amor de Déu i per altres causes. (6 de juny del 1547.)

Pere Bordon es deia qui feu al 1540 l'orgue petit de Sant *Pere* de Terrassa, i *Francesch Bordon*, de Solsona, qui construí els grans de Manresa i Terrassa als 1619 i 1649, respectivament (1).

Segueixen a aquest volum varis documents cusits i qual rúbrica està ordenada al revés després de la dels trasllats citats. Així, doncs, el document que en ella és el penúltim està cusit en segon lloc i és el següent:

Vot pel doctor *Pere* de Clariana i de Serra i pel doctor *Esreve Calundenya*, declarant amb sòlides raons que *Eleonor Ferrando*, viuda de mossèn *Joan Ferrando* (el constructor dels nous orgues majors) no quedava obligada a acabar l'obra empresa per son marit dels orgues majors de dita església i adob d'aquells, per no tenir tal ofici ni l'expertesa, indústria i habilitat d'ell, no obstant haver ella firmada l'acta de capitulació; i que havia d'ésser satisfeta dels treballs de son marit difunt. No porta data.

(1) Vegis el vol. del 1915 d'aquesta Rev. pàgs. 71, 74 i 169.

Al fol. 126 i al consell general del 14 de març de 1546 s'acordà donar 10 lliures anyals a l'organista sots titol del ja vell i venerable mestre Pere Montaner per a que en els dies ordinaris pugui substituir a aquest sens perjudici seu, ja que en tant llarg temps havia complert tant bé llur ofici.

Al fol. 125 d (17 de juny del 1548) proposà l'Ardiaca: «Que attes que lo salari ques done al organista qui sone los orguens de dita Sglesia es tant poch que no basta pera la sustentacio de aquell e axi pera remediar sa vida se ha de divertir en cercar modo que millor puga viura. E no pot fer de son offici en mirar bé per los orguens e instruments son en dita Sglesia. E attes que si no se afagia en lo salari nos trobara persona axi abil com es Mossen *Rabassa* vuy sonador de dit orgue persona molt abil e que mira per lo be e util dels dits orguens que s sia donada facultat de afegirli fins a la quantitat al dit consell ben vista sia pera que la dita Sglesia y orguens sien ben servats. E lo dit Consell acorda la dita preposicio. E vist lo pensament tant just e utilos per los dits orguens e necessari per a dita Sglesia feu comissio que fos anyadit al organista qui sona l orga e per avant sonara fins en suma de quaranta liures perque puga millor e mes commodament passar sa vida e fer son offici e mirar en la conservacio dels dits orguens.»

Als fols. 127 d i 28 hi ha un consell general al 16 de març de 1550 en què s'acordà que atès que l'organista hauria d'ésser més dotat, tenint en compte ésser dita parrochia tant populosa e de persones riches poblada que quasi par una seu quatedral, E encara que dit salari sia alguna cosa miyo nos troba sonador que per semblant salari vulla servir e sonar pera ls officis e ores canonichals com no li basta a passar la vida... Considerat que vuy en la dita Sglesia hi ha un benefici de Sancta Anna e Sancta Agnes dejus patronat dels dits obrers que vuy obte Mossen Jaume Vendrell clergue del bisbat de Vich que fos unit e agregat a dit orgue... Y s'acordà comissionar als obrers que tractessin amb dit Vendrell de la millor manera possible a fi de poder-se realitzar aital unió.

El document, cusit en setè lloc, però que és rubricat en el novè per l'alteració abans dita, és el següent:

Nominació d'organista feta pels obrers a favor de N'Anton Serra, hàbil i idoni, havent lograt del Papa Juli III, amb butlla amb plom segellada donada a Roma i a Sant Pere del Vaticà en l'any 1551, l'anexió del Benefici segon baix invocació de Santa Agnès fundat en la capella de Santa Agna i Santa Agnès construïda en dita església, a l'orgue i organista d'ella de manera que en avant dit benefici i sos fruits competissen a l'organista, qui degué ésser posat en son ofici amb la sola voluntat dels obrers sens cap colació, restant emperò amovible, tenint per salari els rèdits de dit benefici i les distribucions quotidianes com els demés beneficiats. Al qual donaren poders per a cobrar tot ço a ell pertor-

cant, infringint-li l'obligació de tot ço que era costum en l'església, de la qual ja estava cerciorat i constava en poder del notari de l'Obra (Martí) i es trobava descrit en el Llibre Verd de dita església: no entenent perjudicar a l'Obra amb la facultat concedida en dita butlla de poder remoure a l'elegit i posar-ne altre en son lloc. Qual elecció acceptà dit Serra, prometent observar tot el pertocant a son ofici. (8 de gener del 1553.)

(Seguirà.)

J. SOLER I PALET.

Els Cants de la Nativitat

Exhortació poemàtica per a ésser dita i predicada en el temps nadalenc

(Continuació)

Ara,
pastors,
tots de peu dret;
descoberta
la testa,
l'oferta
al braç
i el bastó
al puny.

serà significada,
pastors
i gent de Déu,
i les màcules
dels pecats
vostres
seran en ella
i per ella
purificades.

Fecunda espectació!
Singular solemnitat
té aquest moment
de l'adoració
primera.
L'hora és vinguda
d'adorar l'Infant,
el nostre Infant,
Unigènit
del Pare.
Aquesta hora

La pastora Catarina,
que és la més desvalguda,
i és la més vella
i és la més bonatxassa
de la colla,
comenci
l'adoració
i l'ofrena.
Cada u,
de tot cor,
humilment,

faci la seva presentalla;
 la seva oblació
 devota,
 En la més fonda
 humilitat,
 en la més vera
 prosternació,
 de cada u
 hi haurà la major riquesa
 i també
 la major satisfacció.
 Ascendim,
 participants del celestial remei,
 al magne ofertori
 i cantem
 a l'ensem
 la cançó joliva,
 la cançó fresca,
 la cançó humil,
 la cançó franca,
 la cançó oberta
 casulana,
 animosa,
 donívola,
 falaguera,
 afable
 de l'adoració
 gloriosa.

La pastora Catarina

Nois sols
i chor
mixte

Andantino (NOIS SOLS)

La pas - to - ra Ca - ta

ri - na per pre - sent li pre - sen - ta

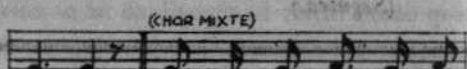

tar tres ta - ron ges de la

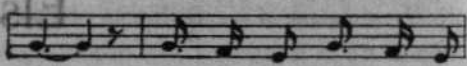

Xi - na i el pes - se - bre va en - ra

(CHOR MIXTE)

mar. A - ra, pas - tor, a - nam

junt cap al por - tal, que n'és

na i in - junt com u - na

tra - ra, que m'a en la el cor ra

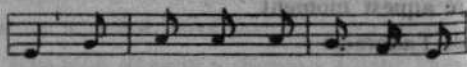
Mex vix

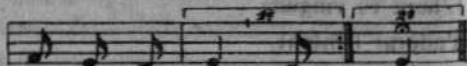
bal. An - ton, li - ro N - ro

li - ro; An - ton, li - ro li - ro

la. Ja - sés el Pas - se - bre

nam - le a - do - rar. An - ton

La pastora Catarina
 per present li va donar
 tres taronges de la Xina
 i el pessebre va enramar.

Ara, pastors, anem junts
cap al portal,
que n'és nat
un infant com una estrella
que me'n en té el cor robat.
Antòn, tiro liro liro;
Antòn, tiro liro là.
Jesús al Pessebre
anem-lo a adorar.

Sant Josep, per la muntanya,
enramat porta el burret;
també la Verge Maria
abraça an el seu fillet.

Ara, pastors, anem junts
cap al portal,
que n'és nat
un infant com una estrella
que me'n en té el cor robat.
Antòn, tiro liro liro;
Antòn, tiro liro là.
Jesús al Pessebre
anem-lo a adorar.

— Nostramo, nostramo.

La gent arriba
a riua des
de tots els indrets
del món.
Per tots els camins
del pla,
per tots els corriols
de la muntanya,
tothom acut;
tothom ve,
la cara somrient
i amarat el cor
d'innoscent,
fúlgida,
aurífica,
renovadora alegria.
El món s'és despullat
de l'home vell,
de l'home inic,

de l'home las,
de l'home trist.
L'antiga llei
és caduca.
L'Infant-Déu
ha romput
ses cadenes
i tot el món
és esclatant
de crits de deslliurança.
Comença
el regne de la pau.
Comença
el regne prodigiós
de la perfecta benaurança.
Els cors són flamejants.
Les mans són generoses.
L'home es dóna
pròdig
als germans,
com Déu s'és donat
pròdig
als homes.
Totes les veus són d'alegrança.
Tots els cants són de jubilació.
Es la Litúrgia de la Santa Alegria
que neix
avui.

Són les dolces festes
de l'Infant;
les dolces festes
de Nadal,
que porten consol
i savoria

a tota humana
tribulació.
Les dolces festes
sobreabundants,
ubèrrimes,
plenes de virtuts
i d'eficàcia.
Les dolces festes
de la Terra
reneixent;
de la Terra
ressuscitada.
Són les dolces festes
de tots
els infants
que són la nostra esperança
i la nostra perpetuació.
Les dolces festes
de la nostra joia
revivificadora,
que no veuran
cap dolor,
ni cap feblesa,
ni cap tribulació
prevalèixer
contra d'elles.
Les dolces festes
dels infants
i dels minyons
que serveixen l'ànima
pura
i el coneixement
de les coses
millors,

Celebrem-les
en sonora
comunió.
Cantem-les amb ells,
les dolces festes,
cantem-les
amb ells.

Les dolces festes

Nois sols
i chor
mixte

Megut (NOIS SOLS)

—Di - gues, xic! com és que

riu - en tan com - tanta tots els ra -

nyons? — Pa - re, per - què a - vui els

do - nen neu - les, vi - bianc i tot tur -

(CHOR MIXTE)

rons. — Ai dol - ces fes - tes! Com són a -

ques - les les de Na - dal, les de Na -

dal, la gran an - riu - en quan els nois

di - um: — Men - les, neu - les, tur - rons i vi - bianc.

— Diques, xic, ¿com és que riuen
tan contents tots els minyons?
— Pare, perquè avui els donen
neules, vi blanc i turrons. —

*Ai dolces festes!
Com són aquestes
les de Nadal,
la gent se'n riuen
quan els nois diuen:
— Neules, neules,
turrons i vi blanc.*

Des del cel el chor envia
la capella angelical
per cantar-ne les fineses
del qui neix en un portal.

Pastorets d'aquestes serres,
que dormiu amb tant repòs,
veniu, ara, prest i luego
que n'és nat el Redemptor.

Aixequen's, xics i quitxalla;
fora son, deixeu les pells,
veniu tots, contents i alegres,
que n'és nat el Rei del Cel!

*Ai dolces festes!
Com són aquestes
les de Nadal,
la gent se'n riuen
quan els nois diuen:
— Neules, neules,
turrons i vi blanc.*

Resta.

No ens deixis més.

Acompanya'ns

fins a la nostra darrera hora,

oh beneita

alegria

d'aquestes dolces festes!

Qui et tingués

a flor de llavi!

Qui et sentís

a cau d'orella,

bategant el teu ritme

dins el cor,

cançó cordial,

cançó alleugeridora,

cançó joiosa,

cançó diàfana

en l'hora aquella

infal·lible,

suprema,

d'adormir-nos,

o despertar-nos,

que tot és u,

dignament

en la Pau

victoriosa

del Senyor

i en la seva Eternitat

augusta,

inenarrable.

Però

l'alegria immensa

dels homes

poca cosa és

encara.

El poder de la joia

divina

s'irradia de l'home

i penetra

acariciant,

irresistible

en tota cosa creada.

La supremacia

de l'Infant

es fa visible

damunt

tota la Creació,

Com l'alegria dels cels
s'encomanà
a la terra,
l'alegria dels ocells
s'encomana també
a les demés bèsties.

Oh feliç,
inesperada
meravella!
Oh invenció ingènua,
plena de sentit
i d'ensenyaments
pregons!

Veu's aquí que les bèsties,
aperçades,
compareixen també.
Les besties properes,
les besties companyones
dels terrassans
fidels,
acudeixen també
assabentades.
Amb els àngels,
amb els reis,
amb els pastors,
amb la quitxalla
vénen les bèsties
totes cofoies
al Neixement.

— Xics, xics,
xicalla,
guaiteu amb esguard novell

la bella cosa,
la cosa insospitada,
la cosa portentosa,
la cosa extraordinària!
Apreneu
i publiqueu
el fet.

Les bèsties
vénen també a adorar.
I fan també els seus oferiments
i les seves presentalles
i els seus acataments,
molt singulars,
al Fill de Déu. —

Cantem per elles,
per les bèsties
germanes,
la cançó
de la seva presència,
gojosa;
la cançó
de la seva gesta
feliç.

Cantem per elles,
al Bon Jesús,
aquesta
la seva cançó nova,
que és una nova cançó
riallera
i una nova cançó
senzilla
i amorosa.
Una cançó franciscana
de viva exemplaritat.

Cantem i ballem,
in dulci júbilo,
que és coneguda
i és gentil
la melodia
i la cosa bé s'ho val
prou
i de sobres.
Cantem i ballem.
Oidà les bèsties!

Les bèsties en el neixement

Allegretto

Chor mixte

Les ga - lle - nes van pu -
jant, jun - tes van; el gall can -
tant. Van ba - llant el mi - nuet -
et que el xi - quet molt se n'a -
le - gra; van ba - llant el mi - nuet -
et, molt se n'a - le - gra el xi - quet.

Les gallines van pujant,
juntetes van; el gall cantant.
Van ballant el minuet
que el xiquet molt se n'alegra;
van ballant el minuet,
molt se n'alegra el xiquet.

L'esperver n'és arribat
com un bastaix carregat
de gallines i capons,
de muixons i altres coses;
de gallines i capons,
d'altres coses i muixons.

La llebreta, molt lleugera,
és estada la primera;
al coll porta un sibadé
tot plenet de botifarres,
al coll porta un sibadé
de botifarres tot ple.

El conill, molt aixerit,
n'ha arribat de part de nit.
Porta neules i turrons,
que són bons per la companya;
porta neules i turrons,
per la companya són bons.

I com sia
que ens és apareguda
ja,
completa i desbordant
la joia,
i amb lo sublim
trobem lo ínfim,
ara,
reconciliat,
i som tots,
a la fi,
reunits
en un sol clam
d'al·leluia,
els d'aquí
i els d'allà
i els de tots els termenalos
de la terra,
fem acte
de solemne commemoració;
fem acte
de completa sotmissió

i celebrem
una Missa nova.
La Missa del Misteri
matinal.
La Missa de l'alba
puríssima.
La Missa dels ulls
meravellats,
oberts
a les clarors noves.

Celebrem
la Missa del Gall.
La Missa del gall
que ha cantat
la ditxa
d'aquesta encesa matinada.

Celebrem
la Missa del Gall
evangèlic,
vigilant,
i cantem,
per acabar,
los Cobles en alabança
de Jesús
en el pessebre
que canten,
amb tosca veu,
però amb virior i fermesa,
la bona gent
d'aquella terra
nostrada,
noble
i cristianíssima
i devotíssima
d'Urgell.

Elles són el resum,
aquestes Cobles,
de tots
els aconeteixements
d'aquesta nit.
De tots
els aconeteixements
que hem viscut
i hem cantat
i hem contemplat,
dalirosos de trobar-nos
en vies
definitives
de germanor
i de concòrdia.
Són el resum,
les Cobles
aquestes,
de nostra marxa
ritual
i de nostra ascensió
mística
devés el celestial pessebre.

Som
davant de l'Infant.
L'Infant
és viu i és present
en tots nosaltres.
L'Infant
és resplendent,
de glòria i de poder,
al davant nostre.
Sojornem-hi
aquí.

Sojorneu-hi sense destorb
de cap mena.
I sia,
aquest
nostre sojorn beat,
com una llarga cançó
fidel;

com una bella cançó
infinita
de serena glorificació
i de jubilació
inestroncable.

A cantar,
doncs,
fervorosos
les *Còbles*
d'Urgell.

A cantar
i a respondre
tots,
amb responsori sonor,
exaltant la diada
de la sublim aliança.

A cantar,
que la tornada és bella
i fàcil,
i és, ademés,
ben encomanadissa.

Comença
tu, que les sabs
de tant de temps
i de tants d'anys,
gentil pastora.

Còbles en alabauça de Jesús en el pessebre

Moderal (SOLO)

Sopràn sola
i chor mixte

S'a - ca - ben les set -
ma - na - da - al - el -
Ja de Jes - sé la va - ra
neix dins del gel. Mun - ta - nyes
de Ju - de - a, no més tris - tori
(CHOR)
Ce - le -brem te oia - gu - da
del Re - demp - tor.

S'acaben les setmanes — de Daniel.
Ja de Jessé la vara — neix dins del gel.
Muntanyes de Judea, — no més tristor!
Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Estant el sol en Virgo — a mitja nit,
neix a Betlém ditxosa — un noi petit;
s'omplen al punt els aires — de resplendor.
Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Del cel baixen els àngels — de cent en cent,
corren la terra alegre, — entre la gent;
Glòria a Déu publiquen — i al món repòs.
Celebrem la vinguda — del Redemptor.

La terra que antes trista — causava espant,
reverdeix, s'engalana, — muda el semblant;
broten entre les pedres — mils i mils flors.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Tulipes i junquillos, — roses, clavells,
els més celebrats lliris; — tots a parells,
formen jardins de glòria — i de primor.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Pastorets de Judea, — veniu, correu,
reclinat sobre palles — el trobareu;
a Jesús, dolç afecte — del nostre cor.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

També los tres Reis Magos — de l'Orient,
a Betlem s'encaminen — en continent;
guiats per una estrella — de resplendor.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Allí, rendits, adoren — al tendre Infant,
en braços de Maria — tot tremolant;

(Acabarà.)

mirra li ofereixen, — encens i or.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Oferim-li nosaltres, — els cristians,
de caritat encesa — los cors flamants;
una fe, la més viva, — i un cast amor.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Així en el pessebre — tots trobarem
pau, consol i contento — tant com voldrem;
reunits amb els àngels — fent tots un chor.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Dintre de l'establia — l'està mirant,
sens saber apartar-se — ni un sol instant;
cantant-li cançonetes — amb gran primor.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

Llàgrimes de ternura — van derramant,
i amb carinyo se'ls mira — lo tendre Infant;
Oh, que dolça alegria — la del seu cor.

Celebrem la vinguda — del Redemptor.

JOAN LLONGUERAS.

Disbaratari

WAGNER ORGANISTA

EU'S aquí una reproducció simbòlica: l'interior d'una catedral gòtica, un desnú gens cast en una vidriera, i sota de tot Wagner... ¡tocant l'orgue! Per a «il·lustrar» literàriament eixa exquisidesa, hom llegeix els següents mots:

«En el silencio de los templos góticos, bajo el cobijo (¡aí!) de los estandartes heroicos... se comprende la visión fervorosa de maravillosos jardines...» «Por eso, ante el órgano... el genio de Ricardo

Wagner soñó la muerte de Isolda como un Boticelli...»

¡¡Prou!!

(La Esfera, n.º 292.)

MÚSICA INFANTIL

Les bandes d'harmonia es van estenent com les taques d'oli... An això li diuen progrés. Miren els efectes palmaris d'eix progrés i de eixa alta cultura musical:

«La música infantil (era la banda de «Carabineros jóvenes») entonó una sonata de Beethoven con acierto exquisito... Entretanto los niños que formaban la banda del batallón seguían ejecutando la *Sonata juvenil* (!) de Beethoven, todo elegancia y ternura, música de caballeros heridos...»

¡Per a tals resultats escrivia Beethoven les sonates, i durant dos segles es descrisma la gent per a poder-les comprendre!

(A B C, 23 desembre 1918.)

PLUTARCUS MUSICUS

Ben sabut és que la comparació entre la vida dels grans homes pot ésser medi curiós de recordar la llur història. Així ha estat comparada moltes vegades la vida de Beethoven, des de la seva expansió entre nobles i grans senyors fins el seu tràgic oblit i misèria, amb la dissemblant de Wagner que acababa en les apoteòsis de Bayreuth i protecció de un Rei.

Sens dubte no és així com ho vol ensenyar l'escriptor «Aémece» quan diu:

«Beethoven, por quien Wagner sintió verdadera devoción, pudo igualarse con el maestro excelso de Leipzig en desgarradoras preferencias de la adversidad en sus mocedades; que ambas figuras tienen muy análogo calvario (!) en su interesante historia...»

¡Així «se escribe la historia!»

(Blanco y Negro, 3 agost 1919.)

EDUARDUS.

Melcior Rodríguez d'Alcàntara

ORI, el dia 26 de juny, el mestre Rodríguez d'Alcàntara. Era nat a Barcelona el 23 de gener de 1855. Estudià en el Conservatori del Liceu amb els mestres Arteaga (piano) i Sánchez Gavanyach (composició), des de el 1871 fins el 1879. Estudià també l'orgue amb el mestre Pardàs i amplià els seus estudis de piano amb el mestre Vidiella, del qual esdevingué excel·lent amic.

L'actuació del mestre Rodríguez d'Alcàntara entre nosaltres és ben simpàtica. Dirigí, amb el plorat mestre García Robles, els concerts de la primera època de la benemèrita *Associació Musical* de Barcelona, creada l'any 1888. Hom recorda els susdits concerts amb evident tendresa. Caldrà ben *sobratllar-los* el dia que algú escrigui la història de la música a Barcelona. La influència dels susdits concerts entre nosaltres és innegable. Ultra obres importants desconegudes aleshores dels aficionats barcelonins, l'*Associació Musical* presentà al públic els primers assaigs d'alguns dels nostres més talentosos compositors. Citem, per exemple, els mestres Morera i Lamote i el propi mestre Rodríguez.

Heu's aquí les produccions que presentà el mestre Rodríguez: *Berceuse*, *Nocturn*, *Marxa heroica* i *Cerca-vila*.

En Rodríguez d'Alcàntara escriví també algunes pàgines per a piano: *Romança sense paraules*, *La Pastoreta* (glosa de la cançó popular), *Elegia* a la memòria del pintor Simó Gómez, *Balada*, etc.

El mestre Rodríguez d'Alcàntara exercí també la crítica musical des de *La Renaixença*, des de l'*Il·lustració Catalana* i des de *La Vanguardia*.

En Rodríguez d'Alcàntara era un excel·lent músic. Era, demés, home de gran cultura i el seu esperit, rublert de coses boniques, era obert a totes les manifestacions de la bellesa. Tots els que l'havíem tractat servarem d'ell el millor record.

Les nostres Associacions Musicals haurien d'executar novament les produccions d'En Rodríguez i algú hauria de guardar-les i també publicar-les, car no totes han estat publicades. Seria aquest el millor homenatge que hom podria oferir a la bona memòria del delicat artista que acaba de finir.

Des de Madrid

MANEN ha triomfat en una sèrie de concerts, un d'ells, per cert, amb la col·laboració de Fernández Bordas, amb el qual executà el *Concert en re* menor per a dos violins, de J. S. Bach. Manen ha apaivagat l'entusiasme que despertà Quiroga, entre certes ànimes senzilles. Havem tingut mitja guerra civil, filarmònica. Abans hi havia únicament *quiroguistas*, en aquest Madrid melòman, però després han sorgit els *manenistes* per a bé de l'art. Ara bé, com de la competència brolla l'estímul per a perfeccionar-se, la competència que l'insigne Manen ha fet a l'eminent Quiroga contribuirà a evitar l'ensopiment del què, massa mimat per l'èxit, podria tal volta sentir-se predisposat a dormir-se bressat per la glòria. I Quiroga, una mica fret dintre de la seva correcció, i inexpressin malgrat el seu purisme, comunicarà, sens dubte, a les obres que interpreta aquell entusiasme i aquell foc que Manen prodiga, precisament, a tot el que executa.

Ha obtingut aquí aplaudiments encoratjadors la pianista Carme Alvarez, que amb tot i no ésser encara del tot formada artísticament, toca ja el piano amb sinceritat i amb simplicitat.

En Ricart Matas, violoncel·lista, ha obtingut un bell èxit. La seva dicció és correcta i ben seriosa. Es un artista l'esdevenidor del qual pot augurar-se que serà brillant.

La mala sort ha estat la meua companya quan han ofert als aficionats de Madrid, darrerament, concerts de música coral. Hi hagué dues sessions d'art polifònic en el «Teatre Real», segons els anuncis. I en ells es deia que s'interpretarien notables produccions dels més genials mestres i es pregava (nota curiosa), a les senyores que, a causa del caràcter sagrat del repertori, acudissin als concerts amb mantellina.

Què va passar en els concerts que ens ocupen? No ho sé pas perquè varen precisament coincidir amb una excursió que el cronista va fer per terres de Salamanca, Zamora i Toro.

Per als forasters als quals solen qualificar d'*isidros* aquests bons fills de Madrid, que tant *isidros* resulten, precisament, així que surten de la llur ciutat, hi hagué una sessió vocal-instrumental on s'executà quelcom com *La Consecració del Graal* del *Parsifal* wagnerià, o la *Novena Simfonia* amb chors de l'adorable Beethoven. Tampoc aconseguí assistir a la citada sessió per causes absolutament independents de la meua voluntat. Això disculpa la vaguetat de la meua informació, la qual es fonamenta en referències. M'abstinc, doncs, de fer conèixer als llegidors els elogis i les censures que a propòsit de les darreres manifestacions artístiques he anat recollint *a posteriori*. Sempre he preferit exposar — no imposar! — la meua pròpia opinió, encara que sigui poc encertada, que servir-me de la opinió dels altres. Ara bé, he d'afegir per compte propi que les manifestacions de les

quals he parlat han estat solament assaigs, car els faltava la tradició que hauria pogut donar-los un valor orgànic. Si les susdites gestes artístiques aconseguïen créixer i aclimatar-se, en lloc d'ésser com fins ara fruits espontànies de conglomerats adventicis que no deixen rastre permanent, podré aleshores tenir ocasió d'apreciar-les en audicions successives. Però tinc la temença que, segons costum, es tracta d'esforços esporàdics estèrils.

La «Societat Nacional de Música» ha organitzat alguns concerts. Entre els autors executats hi figuraven els següents: Franck, Liszt, Borodin, Goossens, Bantock, Ravel i Debussy amb varies obres per a instruments «da camera»; Schubert, Schumann i altres compositors singularment russos amb *lieder*. Una sessió fou dedicada a autors bascs (Bordes, P. J. Antoni de San Sebastián, Telleria i Arriaga); una altra fou reservada a obres de Manen (Quartet i Quintet per a piano i instruments de corda i *lieder*) executant l'autor la part de piano. Finalment organitzà un concert que tingué lloc en l'església de *San Francisco el Grande*. Anà a càrrec de les *liederistes* Magdalena Grele i senyoreta Sanz i de l'organista Miquel Echeveste.

Afegeixi's a tot això una sèrie de concerts menuts, accidentals i esporàdics i podrà així el llegidor formar-se idea del que ha estat la vida musical a Madrid durant els darrers mesos, sobre tot si s'afegeix encara que havem tingut una temporada d'òpera barata, de *zarzuela* gran, també barata, i, segons costum, l'inevitable i inacabable abundor d'espectacles del *género chico*, infim, mínim i hipomínim que enriqueix els *currinches* i perverteix el públic.

JOSEP SUBIRÀ.

Orfeo Català

VISITA DEL MESTRE KURT SCHINDLER

L'ORFEO CATALÀ s'es vist honorat amb la visita del mestre Kurt Schindler, director de la *Schola Cantorum* de Nova York. Ja feia temps que una intensa corrent de simpatia s'era establerta entre la *Schola Cantorum*, de Nova York, i el nostre ORFEO CATALÀ. L'origen d'aquesta simpatia? Heu's el aquí: Uns catalans amadors de la música assistien als concerts que la *Schola Cantorum* de Nova York organitzava amb freqüència. Oïnt els cantaires de Nova York, els bons catalans enyoraven els cantaires de Catalunya. Visitaren a Schindler i li parlaren del nostre art coral, de les nostres cançons i de l'ORFEO CATALÀ. El mestre Schindler és un esperit obert a tota manifestació d'art. Sentí, doncs, prestament, el desig viu de conèixer les cançons nostres, el repertori nostre. I heu's-aquí que ben tost quedà establerta, entre Kurt Schindler i en Lluís Millet, una amistosa conversa epistolar. En Millet oferí a Schindler alguna de les nostres més saboroses i més característiques composicions corals (pàgines d'en Pedrell, Nicolau, Morera,

Lambert, Romeu, etc.), i en Schindler envià al nostre estimat director forces cançons russes... Schindler s'enamorà del nostre art, de les nostres cançons, i donà a conèixer al públic new-yorkí forces produccions nostres. L'èxit fou gros. Schindler repetí l'experiència i l'acollida feta pels aficionats de New-York a les composicions dels músics nostres esdevingué cada cop més coral, més entusiasta. Amb tot això, l'enamorament d'en Schindler per les cançons nostres anà també creixent. N'harmonitzà algunes i en glosà d'altres. I heu's-aquí com, a través la distància, una bella amistat havia estat creada. En Schindler i en Millet eren ja amics. La corrent, com diem, quedà ja establerta entre New-York i Barcelona, entre la *Schola Cantorum* i l'ORFEO CATALÀ. Mes Schindler havia dit: — «Quan pugui us aniré a sentir, us aniré a conèixer». I així que ha pogut, en efecte, en Schindler ha complert la paraula, ha vingut a visitar-nos. Ja no cal dir l'acollida coral que tots li havem fet i les excel·lents *causeries* que el mestre Schindler i els mestres de l'ORFEO CATALÀ han anat fent. Hores boníssimes de les quals servaran tots, certament, un grat record.

Desitjant organitzar un sentit homenatge al mestre Schindler, la direcció de l'ORFEO CATALÀ organitzà un concert en honor del ben talentós mestre. Ultra l'acatament sincer que la nostra entitat, agraïda pel qui ha tant fet, des de New-York, per la nostra música, volia retreure a Kurt Schindler, hom volgué també oferir al mestre new-yorkí una bella síntesi de les nostres produccions corals. Síntesi, naturalment, força incompleta, malgrat els bons desitjos de la direcció de nostra entitat. L'art coral sorgit a l'entorn de l'ORFEO CATALÀ, a l'escalf de la nostra entitat, ha assolit ja, en efecte, una tal varietat, una tan gran riquesa, que es fa difícil resumir-lo en una sola sessió. S'oferí doncs, a Schindler, ço que fou solament possible oferir-li.

El concert organitzat per l'ORFEO CATALÀ en honor del mestre Schindler, director de la *Schola Cantorum* de Nova York, s'efectuà, en el *Palau de la Música*, la nit del 26 de juny. La nostra entitat coral interpretà el següent programa: Primera part: — *El Cant de la Senyera*, Millet; *Els Fadrins de Sant Boi*, Pérez; *La Dama d'Aragó*, Millet; *La gata i en Belitre*, Pujol; *El testament d'Amèlia*, Camellas Ribó; *El fill de Don Gallardó*, Sancho Marraco; *La nina i el moliner*, Pérez; *La cançó nostra*, Moreta; *Els dos camins*, Manen. Segona part: *Entre flors*, La Mare de Deu, *El noi de la mare*, *La mort de l'escolà*, Nicolau. Tercera part: *La núvia malhaurada*, *Plany de la Verge*, *Kalinka*, Kurt Schindler; *Don Joan i Don Ramon*, Pedrell; *Credo de la missa «Papa Marcel»*, Palestrina.

L'acollida que el nostre públic (que omplenava completament la sala del *Palau*), dedicà a n'En Schindler fou emocionant. Tothom sabia ja el que havia fet, el susdit mestre, per la nostra música. Tothom coneixia les seves gestes i els seus amors. Figurava, amb tot, en el programa del concert que recordem, la següent *presentació* del nostre amic.

«En Kurt Schindler és un apòstol del cant coral; ell es el director-fundador, a la immensa i atrafegada ciutat de Nova York, d'una entitat cantaire anomenada «*Schola Cantorum*», constituïda per elements no professionals, que, com el nostre ORFEO, es reuneixen quotidianament

i canten per a esplai de l'esperit les més belles cançons de tots els temps i totes les terres.

Un dia En Schindler hagué esment que en el Vell Món, a la ciutat de Barcelona, hi havia una entitat cantaire que feia vint-i-cinc anys anava realitzant la mateixa obra a què ell s'havia entregat, i que a l'escalf d'aquesta entitat s'havia creat i floreixia esplèndidament tota una literatura coral amb característiques ètniques ben definides, que la diferenciaven notablement de les músiques ibèriques d'exportació. Vivament encuriós, procurà En Schindler la coneixença de la nostra música coral, i tant li plagué, que no trigà gaire temps a donar-ne pública audició. En efecte, el 15 de gener del passat any de 1918, la «Schola Cantorum» de Nova York donava un concert al Carnegie Hall i en ell cantava *en català*, amb minuciosa cura de pronunciació i accent, *Don Joan i Don Ramon*, d'En Pedrell; *La mort de l'escolà*, d'En Nicolau; *Sota de l'olm i Sant Ramon*, d'En Morera; *Cançó de Nadal*, de Mn. Romeu; *Els tres tambors*, d'En Lambert; *El cant dels ocells*, d'En Millet (rearmonitzat a vuit veus per En Schindler) i la cançó *Nit de vetlla* armonitzada pel mateix Schindler. La presentació de la nostra música al públic de Nova York obtingué un èxit tan decisiu, que En Kurt Schindler amb la seva «Schola Cantorum», en concerts successius, han donat a conèixer bon nombre d'obres noves catalanes. Rebin En Schindler i els seus cantaires l'expressió d'agraïment que en nom de Catalunya els hi endrecem. I rebí també En Schindler l'expressió de nostra admiració per les altes qualitats musicals que ens mostra en les cançons per ell glosades que avui s'executen.

Schindler escoltà amb la més viva atenció i no's cansava de parlar-nos, amb emoció que agraïrem, de la nostra música i de les interpretacions de la nostra entitat. I detallava, sovint, amb clarividència oportuníssima, les característiques de la tècnica, que podríem dir-ne, de la nostra entitat. Amb gran intel·ligència ens sobratllava una qualitat, una dificultat vençuda, una boniquesa...

En cantar el nostre ORFEO les composicions (per cert ben belles i característiques) de Kurt Schindler, esclatà una ovació entusiasta. El públic, dret, aclamava al nostre amic. I En Schindler hagué de sortir de la llotja on es trobava, per a acceptar la direcció que el mestre Millet li oferia. Dirigi, doncs, algunes de les seves composicions. En acabar, el públic l'aplaudí amb nova insistència. Es fàcil creure que el mestre Schindler no oblidarà pas la acollida que el nostre públic li dedicà. Fou, en veritat, merescudíssima.

Feren honor al mestre Schindler en Casals, en Llobet, en Llongueras, en Costa, Teràn, Sancho Marraco, Camellas Ribó, Salvat, Llinrat, etc.

Una vetllada, en fi, absolutament inoblidable i de la qual així el mestre homenatjat, com el públic, com els executants, servaran, certament, un agradós record.

DOS CONCERTS AL PALAU DE BELLES ARTS

Amb motiu de l'Exposició d'Art celebrada aquesta primavera a l'expressat Palau del Municipi, el nostre ORFEO hi fou invitat per a donar-hi dos concerts en el mes de juny. Aqueixos

tingueren efecte els dies 18, a la nit, i 29, a la tarda. El primer es dedicà per complet al celebrat Oratori de Haydn *Les Estacions*, del qual s'interpretaren «Primavera», «Tardor» i «Hivern», amb la cooperació de la Orquestra de l'Associació d'Amics de la Música i la dels solistes Andreu Fornells, Emili Vendrell i Sandro Griff, sovint aplaudits en la mateixa obra.

L'èxit, com de costum, fou clamorós; l'auditori nombrosíssim escoltà amb plena delectança la inspirada partitura de Haydn, i les pàgines de més brillantor valgueren al mestre Millet i als seus cantaires ovacions xardoroses.

El concert del dia 29, festivitat de Sant Pere, es regí pel següent programa:

I. *El cant de la Senyera*, Millet; *Sant Josep i Sant Joan*, Pérez; *La Dama d'Aragó*, Millet; *La gata i en Belitro*, Pujol; *La filla del marxant*, Cumellas Ribó; *La nina i el moliner*, Pérez; *Cançó de Nadal*, Romen; *La Mare de Déu*, Nicolau.

II. (Per la secció d'homes). *Les flors de maig*, Clavé; *Negra sombra*, Montes; *Els remers del Volga*, ***; *Cançó de nois*, Grieg; *Sant Dilluns*, Otto; *Himne de l'arbre fruïter*, Morera.

III. *La núvia malhaurada*, Plany de la Verge i Kalinka, Kurt Schindler; *Ave verum*, Saint-Saëns; *Aucellada*, Jannequin.

Totes les peces foren extraordinàriament aplaudides, i repetides moltes d'elles, mes d'una manera particular van distingir-se les del mestre americà Kurt Schindler, el qual, present a l'acte, fou objecte d'una manifestació popular de simpatia que durà llarga estona; vejent-se obligat el nostre distingit hoste a agafar la batuta, que li cedí el mestre Millet, per a dirigir la repetició de *Kalinka*, composició quant més coneguda més admirada.

No cal dir, doncs, que la concurrència extraordinàriament nombrosa aquella tarda, sortí del concert plenament satisfeta, després d'escoltar la popular cançó més afecte als sentiments catalans.

Catalunya

BARCELONA

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA: ASSOCIACIÓ DE MÚSICA «DA CAMERA». —

El concert dotzè, darrer de curs, encomenat a l'eminent cantatriu Susan Metcalfe-Casals, a la qual el seu espòs En Pan Casals volgué acompanyar al piano, resultà una selecta audició de música íntima on s'hi pogué admirar el pur estil de la celebrada sopràn, la mestria del gran Casals en l'art d'acompanyar i el bell enfilall de composicions que integraven el programa, triat amb el millor gust. Pel caràcter de la sessió, està clar que s'hauria fruit més be en un lloc de menys capacitat on l'atenció de l'auditori fidel no hauria estat distreta amb brugits ni converses ino-

portunes, mes l'èxit de la senyora Metcalfe-Casals cal dir que no s'en ressentí gaire: els aplaudiments foren nodrits i algunes repeticions s'imposaren. Fem menció especial del formós cicle de Schumann *Vida amorosa d'una dona*, de les melodies de Fauré i de les no menys distingides de Brahms, que s'adaptaven del tot a les facultats i al gran temperament musical de la cantatrín, la qual ha deixat un bon record entre els aficionats barcelonins.

ASSOCIACIÓ D'AMICS DE LA MÚSICA: CONCERT DISSETÈ. — El *Quartet Renaixement* i el pianista Blai Net ens oferiren en el seu concert que ens ocupa la novena i última sessió del cicle Beethoven, amb tanta fortuna organitzat durant el present curs. Heu's-aquí el programa: *Quartet onzè*, Op. 95; *Sonata novena* (a Kreutzer), Op. 47; *Quartet dissetè*, Op. 135.

La música sempre plotòrica de vida del sord de Bonn sorgí, segons costum, amb el bell *entrain* acostumat, i així el *Quartet Renaixement* com en Blai Net (que tocà amb encert la Sonata dedicada a Kreutzer) escoltaren per tant ben xardorosos aplaudiments. Tots els *Amics* han estat ben sensibles, val a dir-ho, al bell esforç portat a cap per en Toldrà i els seus companys, durant el present curs, amb llur cicle Beethoven. I tothom es sent, envers ells, ben agraït.

CONCERT DIVUITÈ. — S'efectuà el dia 27 de juny i fou el darrer del present curs. En Francesc Pujol dirigí les següents produccions: *L'Arlesienne*, Bizet; *Vuitena Simfonia*, Beethoven; *Suite en mi*, Toldrà.

L'Arlesienne, de Bizet, fou escoltada amb el més viu plaer. La seva fàcil musicalitat (ben exterioritzada per la jove orquestra que en Pujol dirigeix), impresionà i agradà com sempre. I hom aplaudí força. També fou aplaudida, com s'endevina, la *Simfonia* de Beethoven, que els músics tocaren i que en Pujol dirigí amb ver amor envers l'obra. I heu's-aquí que assenyalem ara una de les més importants característiques de l'Orquestra dels *Amics*: i és que toca sempre amb fe; fe amb el seu mestre i fe amb les produccions executades.

La direcció dels *Amics* té sempre una especial cura en fer-nos conèixer produccions dels nostres músics. Ho fa, en veritat, de fàisó sistemàtica. La seva influència entre nosaltres podria doncs arribar a ésser un dia ben semblant a l'influència de la *Societat Nacional* entre els francesos. La música moderna francesa deu molt, en efecte, a la *Societat Nacional*. Podria ésser que algun dia els músics nostres haguessin també de confessar que també es deu força a l'influència benfactora de l'Associació d'Amics de la Música. Cal fer, en tot cas, tots els possibles (com ja va fent-se d'altra banda) perquè es realitzi ço que desitjem i que gaire bé profitzem.

Aquest cop, l'obra estrenada fou d'en E. Toldrà, un ver *amic*, podríem dir-ne, dels *Amics*. La seva *Suite* és ben saborosa. En Toldrà, prou que es veu, crea amb facilitat. La seva música aparteix ben jove i, sobre tot, ben neta de cabòries. Es diria que l'excel·lent violinista i quartetista vol, sobre l'art, fer *música*. Cal esperar, creiem, grans coses, d'en Eduard Toldrà.

Els amics es despediren ben decidits a tornar a escoltar bona música i pels mateixos músics, durant el pròxim curs.

CONCERTS COSTA-TERÁN. — No era la primera vegada que aquests notabilíssims artistes es feien sentir en nostra ciutat. Amb motiu dels concerts que dos anys enrera donaren també plegats en el teatre de Novetats manifestaren ja el pler que'ns havia produït llur art exquisit i asciansat. Els dos concerts que han donat ara en el *Palau*, aïrmaren la impressió excel·lent d'allavors, repetint-se les ovacions i els elogis al mèrit de llurs execucions.

En el primer de dits concerts interpretaren plegats, En Costa i En Terán, sengles sonates per a violí i piano de Haendel, Beethoven i Franck, descollant per la justesa dels variats estils. En Terán sol tocà al piano tres boniques pàgines de Gluck, Granados i Schubert, i acompanyà a n'En Costa altres tantes peces, entre les quals sobressortí un elegant *Rondó* de Mozart.

La orquestra de l'Associació d'Amics de la Música, sota la direcció del mestre F. Pujol, cooperà a la sessió de comiat, acompanyant a n'En Terán el magnífic *Concert* de Schumann, i a n'En Costa la *Simfonia espanyola* de Lalo. Solistes i orquestra feren un treball polít i concenciós que va patentitzar-se d'una manera extraordinària en la susdita obra de Schumann. També s'aplaudí el conjunt orquestral en la obertura *Anacreon* de Cherubini, que obrí bellament la notable sessió. A la tercera part els dos solistes Costa i Terán prodigaren les excel·lències de llur art respectivament en diverses obres clàssiques i modernes, que l'auditori premià amb repetides ovacions.

FESTA DEL RITME I DE LA DANSA. — La bella festa d'art que tots els anys, a fi de curs, ofereix En Joan Llongueras als seus devots, *gurmanis* de les coses exquisides (ben lluny de la vulgaritat), és esperada per aquests amb l'interès més viu, perquè En Llongueras no s'accontenta en repetir els exercicis i demostracions pràctiques del sistema adoptat per la ensenyança rítmica, sinó que sempre hi afegeix qualche novetat en la part dedicada a la plàstica animada. Enguany tingué la bona idea de cercar dintre mateix de casa nostra noves pàgines musicals per a interpretar-les amb el *geto*, i ja sabem quan graciosament i amb quanta elegància i bon sentit del ritme dansen les seves deixebles. Les susdites pàgines eren una *Dansa noble* d'En Francesc Pujol, l'*Empordanesa*, extreta de les *Catalanesques*, d'En Millet, i *Danses* d'En Morera. A n'el gust de la vista s'hi afegí, doncs, el pler de l'olt, tot escoltant la música dels nostres mestres, saturada de catalanitat. La realització plàstica més afortunada per lo ajustada que resultà a l'esperit de la música fou la de l'*Empordanesa* que a vives instàncies de l'auditori va haver de repetir-se. Volem esmentar també els delitosos *Minuets* de Mozart i els formosos *Valsos* de Schubert, perfectament combinats de figures i de moviment, que, junt amb la *Dansa lenta* de C. Franck, completaren la segona part del programa.

Les nenes del propi Institut es vegeren força afalagades per la gentilesa i espontaneïtat amb que descompenyaren les jolives cançons i jocs d'infants originals del mestre Llongueras. Igualment les cançons ja conegudes com les més noves s'acolliren amb plena simpatia, però d'una manera especial s'aplaudiren les que duen per títol: *Ai, quin fret que fa!* i *Són deu noies*

per casar, d'una finor i gràcia extraordinàries la darrera, que l'auditori volgué admirar per segona vegada.

L'èxit més franc coronà, per consegüent, la tasca meritòria d'En Llongueras i dels seus deixebles, homes i noies, als quals encoratjem per a que prossegueixin amb igual dalit la via empresa. — S.

Pocs dies després, el 3 de juliol, a la tarda, quasi el mateix programa es repetí en obsequi als nens i nenes de les Escoles de nostra ciutat i als seus distingits professors, i donava plè goig, certament de veure la sala del *Palau* atapaïda d'alegre mainada, manifestant en son rostre la satisfacció que li produïa l'espectacle. No cal dir que les ovacions als interpretadors dels diversos números i al mestre Llongueras no cessaren de repetir-se tota la tarda, i més d'unadansa i d'una cançó foren aplaudides i admirades per segona vegada.

Els organitzadors de tan simpàtica festa, la *Societat Barcelonina d'Amics de l'Instrucció* i l'*Institut Català de Rítmica i Plàstica*, 'han fet mereixedors, ben cert, als més grans elogis.

CONCERT EXTRAORDINARI. — A favor d'una nova Escola gratuïta dirigida per les Religioses de l'Ensenyança, va celebrar-se aquest concert el dia primer de juliol. Una petita orquestra sota la direcció del mestre Buxó va interpretar la obertura *Agrippina* de Haendel i alguns fragments de la *Gal·la* de Gounod, els solos dels quals cantà la distingida soprán senyora Laura R. d'Arbós. Aquesta mateixa artista interpretà amb molta distinció a la segona part diverses melodies de Hillemarker, Beethoven, Franck i Schubert, que li valgueren merescuts aplaudiments. Un acolliment no menys falaguer alcançaren també les senyoretes Caballé (Margarida i Hortènsia), en les peces de violí i piano que tocaren a la primera part, així com la joveneta pianista Mercè Miracle en varies produccions de Schubert, Chopin, Debussy i Ole Olsen, executades amb una pulcritud extraordinària i un bon sentit musical que li valgueren nodrits aplaudiments.

SESSIÓ DE PROPAGANDA ORGANITZADA PER LA PREMPA CATÒLICA. — Aquesta sessió fou confiada a l'*Orfeó Sarrianenc* que dirigeix Mossèn Angel Obiols, pvre. Oïrem les següents composicions: *El cant de la Senyera*, Millet; *El mestre*, Pecanins; *Les aranyes*, Lamote de Grignon; *Els fadrins de Sant Boi*, Pérez Moya; *Adeu, germà meu*, Waelrant; *Pregària a la Verge del Remei*, Millet; *Oh, quin bon eco*, R. Lassus; *Les fulles seques*, Morera; *Cançó de Nadal*, Romeu; *Cançó de nois*, Grieg; *La Sardana*, Morera; *Pàtria Nova*, Grieg.

L'*Orfeó Sarrianenc* té excel·lents condicions, canta amb gran cura. No cal pas dir que fou aplaudidíssim.

ESCOLA VIDIELLA. — El dia 12 de juny va celebrar-se a la Sala d'audicions íntimes l'examen de revàlida de la senyoreta Na Concepció Rocha, que ha completat els seus estudis de piano en la esmentada Escola, fundada i dirigida per Na Carlota Giró. La sala, adornada a propòsit

amb el bust de l'inoblidable mestre Vidiella, original d'En Llimona, que's col·locà al costat del piano tot rodejat de flors, s'omplí d'una concurrència selectíssima entre la qual, com és de suposar, s'hi comptava un nombre ben crescut d'antics deixebles, que la artística festa tornava a reunir, fent homenatge de bell nou a la venerable memòria del Mestre. Havem dit artística festa, perquè festa d'art fou més que acte escolar el recital de la senyoreta Rocha, organitzat per la direcció de la Escola. El programa de l'examen el constituï l'audició de les peces següents: *Prèludi i fuga*, de J. S. Bach; *Sonata* (dos temps), de Beethoven; *Noveleta*, de Schumann; *Mazurka* i dos *Estudis*, de Chopin; *Nocturn*, de Grieg; *Arabesques*, de Debussy; i (*in memoriam*) *Romança*, de Vidiella.

En la execució d'aquestes obres la senyoreta Rocha, a més d'un mecanisme polít i gens vacil·lant en els passatges més escabrosos, revelà posseir un temperament musical de gran artista, esperançador d'èxits brillants. Rares vegades havem pogut reconèixer en deixebles els més aventatjats les dots de comprensió, de sentiment i de sensibilitat artística que es troben reunides en la primera alumna de la Escola Vidiella que en públics examens aspira al títol de revàlida. Aquest li fou, doncs, otorgat unànimement pel Jurat, que'l formaven Na Concepció Darné, En Lluís Millet i En Blai Net; acollint-lo amb entusiasta aplaudiment tot l'auditori.

La nostra més coral enhorabona, per lo tant, a la novella concertista que comença la carrera amb tant bon peu, i a la direcció de la Escola Vidiella per tan brillant debut. — C.

SALA GRANADOS.—Un recital de piano fou anunciat pel jove professor Baltasar Samper per al primer dia de juny a la tarda. Un recital més de piano semblant als que continuament es prodiguen en nostra ciutat i on varien solament els executants, estant obligats a escoltar quasi sempre les mateixes obres, ben poc ens hauria interessat. Però el recital d'En Samper es regia per un programa que's separava sortosament del plan comú. En ell hi figuraven nou composicions anunciades per primera vegada, i, d'aqueixes, sis eren originals d'un autor completament desconegut aquí. Es tractava, doncs, de donar a conèixer una personalitat musical que al seu país, a l'Anglaterra, té guanyat ja un prestigi extraordinari. Aquest notable compositor és En Cyril Scott, qui té escrites un gran nombre de composicions, la major part per a piano, i del qual va dir Debussy, que és un dels músics més originals de l'actual generació. Diem per endavant que l'audició de les obres interpretades per En Samper va satisfer-nos del tot. Verament ens trobem davant d'una nova personalitat musical, amb estil propi, i excel·lentment format per a atrevir-se a totes les endiablades de la moderna tècnica. Les obres d'En Scott que omplien la tercera part del programa eren: dos *Estudis*, *Lotus Land*, *Vals*, *Dansa elegíaca*, *Passacaglia* i *Dansa negra*. En Samper ja ens advertia en una nota del mateix programa que l'audició de les composicions expressades era una preparació a sessions ulteriors en les quals es donarien a conèixer altres obres de més volada i on es manifesta més lliurement el geni de l'autor. Això no obstant, escoltàrem l'audició amb mantingut interès perquè, com havem expressat abans, el segell imprès en dites peces és prou original. L'estil francament pianístic

és ja una garantia de la bonesa de cada obra, on, a més, les idees hi son exposades amb plena franquesa i claretat. Grieg i Debussy no semblen agens a la formació artística d'En Cyril Scott, mes diguem tot seguit que l'esperit anglès, d'un humorisme fi que guarda sempre la major correcció, es manifesta prou sovint. Sota aquest aspecte podríem senyalar els dos *Estudis* i el *Passacaglia*. D'un sentiment més líric és el *Lotus Land*, d'expressió noble i delicada.

Felicitem, per lo tant, al senyor Samper que ens ha fet conèixer tan atractives composicions i al qual festejà l'auditori per la seva execució pulcríssima i de força intensitat expressiva que no solament es manifestà en les produccions susdites d'En Scott, sinó que aplaudírem també en la *Fantasia* de Schumann i en les obres de Debussy que obriren la sessió, entre les quals s'hi comptaven tres primeres audicions: *Nocturn*, *Berceuse des éléphants* i *Sérénade à la poupée*. — S.

TEATRE POPULAR CATALANISTA DE SANT ANDREU: RECITAL DE SONATES DE BEETHOVEN, PER EN JOAN GIBERT CAMINS. — Molts medis espiritualment condormits, ho són encara perquè ningú s'ha preocupat de somoure'n l'ambient de manera prou forta i eficaç. Arreu on l'alenada del geni, amb la seva ardor d'humana essencialitat es fa penetrar algun dia, es sorprenent veure com els cors s'hi desvetllen i l'entusiasme esclata clamorós. Perquè, doncs, no realitzar la bella gesta ben sovint?

Es que cal sobreposar-se a la temença de la manca d'èxit; cal arriscar-se a l'esforç esmercat en va; cal, en fi, superar tot egoisme. El mestre Gibert es deixà temptar per a una semblant empresa, i no se n'hagué pas de penedir.

Al *Centre Popular Catalanista* hi ha constituïda una comissió d'Arts i Lletres i per iniciativa seva a fi de produir una reacció espiritual, s'ha iniciat un cicle de conferències sobre la vida de grans artistes, seguides d'audicions o projeccions de l'obra llur. La primera, a base de l'emocionant llibre de Roland, ha estat consagrada al «fort i pur» Beethoven. Això era el dissapte de Pasqua i l'endemà a la tarda, el geni l'ombra del qual havia estat evocada, aparegué amorosament reviscut per les mans generoses del mestre Gibert; i les palpitations d'aquell gran esperit en la seva obra, foren tan clara i sentidament expressades, que aquell públic obrí els ulls a la revelació, sentint-se'n fortament impresionat, testimoniant en tota ocasió el seu creixent entusiasme.

Després d'haver-se preparat l'ànim de l'auditori amb la lectura de l'admirable article d'En Maragall «La sonata de Beethoven» i unes breus notícies de cada obra, el mestre Gibert executà amb dicció pulcre i seriosa i discretíssima interpretació, la Sonata 1.ª per a piano, de Beethoven, i les cèlebres *Patètica* i *Appassionata*.

La Sonata 1.ª, la digué amb la delicada gràcia, escaienta a tant límpida obra, i amb perfecta puresa mecànica; la *Patètica*, sentida i correctíssima i l'*Appassionata* amb coratge i ponderada noblesa, clara i comprensible, pura sempre de sonoritat.

En Joan Gibert Camins es feu ben seu el públic que l'escoltava, guanyant amb sa fe i competència un nou auditori per a Beethoven i la bona música. Bon premi al seu noble desinterès! — C.

SABADELL

Eseiaient-se en aquest any el primer Centenari de la instauració de la Escola Pia a Sabadell, el Concell Municipal de la mateixa ciutat acordà consagrar a la celebració d'aquesta data històrica una diada ciutadana que fos el testimoni imposant de l'amor dels sabadellencs a la Escola Pia i senyalés a les gentes la elevació espiritual del nostre poble. El programa de l'homenatge no tardà en detallar-se, fixant-se les dates del 17, 18 i 19 de maig per a la celebració de les festes solemniais que havien de commemorar tan significatiu fet. La part musical bastant important que figurà en els diversos actes celebrats consistí en l'audició de la *Missa de la Mare de Déu de Nuria*, de Mossèn Lluís Romeu, en la Església de la Puríssima, i en una funció de gala en el Teatre Principal, organitzada pels PP. Escolapis.

La missa de Mossèn Romeu la cantaren els deixebles del Col·legi, l'Orfeó de Sabadell, la Schola Cantorum, les Filles de Maria de les quatre parròquies i les Teresianes de Sant Feliu, sota la direcció dels mestres Rvnt. Josep Musset i senyor Josep Planas, formant un conjunt de 500 veus.

El programa de la funció de gala comprenia, ultra els parlaments del poeta Joan Arús i les visions el·legíac-plàstiques dedicades a enaltir l'obra Calasància i el floreixement de la ciutat, l'audició de quelques pàgines clàssiques a càrrec de la Banda Municipal, sota la direcció del senyor J. Masllovet, i d'unes boniques cançons calistèniques originals de Mossèn J. Musset Ferrer, tot just editades per la casa «Musical Emporium» de Barcelona. Aquestes cançons, d'un sabor ben catalanesc, foren interpretades per la Secció de Calistèmia del Col·legi, deixant molt ben impressionat l'auditori.

Vida musical dels Orfeons de Catalunya

Programes dels Concerts efectuats (1)

ORFEÓ SARRIANENC. Concert a benefici de la família d'en Joan Benet, chorista de l'ORFEÓ CATALÀ. Director: Mⁿ. Angel Obiols. Dia 16 febrer. — *El cant de la Senyera*, Millet; *Adeu, germà meu*, Waelrant; *Les lletres* (secció de nois), Mas i Serracant; *El Civerer*, Llongueras; *Els tres tambors*, Lambert; *Serenata*, Otto; *La cançó nostra*, Morera. — II part: *La dansa llumi-*

(1) En aquesta secció donarem compte, amb gust, de tots els programes que s'ens envien dels concerts efectuats pels orfeons de Catalunya.

nosa, Serra; *Daler*, Schubert; *Gentil jardineria*, Obiols; *En Pere Gallari* (a l'unissó), ***; *Els tres tambors* (a l'unissó), ***; *Cançó de Nadal*, Romeu; *Ave-verum*, Saint-Saëns; *Les fulles seques* (1.ª audició), Morera.

ORFEÓ SAMBOIÀ, de Sant Boi de Llobregat. Director: En Francesc Domenech. Dia 15 de març. — *El cant de la Senyera*, Millet; *L'hereu Riera*, Cumellas Ribó; *Sota de l'Olm*, Morera; *El pardal*, Pérez Moya; *La cançó nostra*, Morera; *Himne dels nois*, Millet; *El Mestre*, Els jocs, Eulària Lambert; *Non-non*, J. Lambert; *El cirerer*, Llongueras; *A ple Sol*, J. M. Cumella. *Voreta del mar*, Borràs de Palau; *Cant de l'orfe*, Guiteras; *Pregària a la Verge del Remei*, Millet; *Les Roses*, Muntanyenca, N. Freixas; *L'Emigrant*, Vives; *Himne de l'arbre fruïter*, Morera; *Sant Josep i Sant Joan* (cançó popular), Pérez Moya; *Els fadrinets de Sant Boi*, Pérez Moya, *Himne dels Orfeons*, Millet.

ORFEÓ VIGATÀ. Director: Mn. Miquel Rovira, Pvre. Dia 19 de març. — *Cant de la Senyera*, Rovira; *La lletja*, S. Marraco; *Les nines i el carboner*, Gibert; *Don Joan i Don Ramon*, Pedrell; *La presó de Lleida*, Cumellas; *En l'enterrament d'un nin*, Pérez; *Cançó del lladre*, Sancho Marraco; *La Sileta*, Cumellas. — ESCOLA POPULAR DE GIMNÀSTICA RÍTMICA. Audició de cançons amb gests i interpretació de marxes rítmiques, baix la direcció de la Srta. Maria del Pilar Bach. *Lo que canten els ocells*, Llongueras; *Saltant la corda*, *Rondant el cotxet*, Jaques Dalcroze; *Les formiguetes*, Llongueras; *El devanalel*, Jaques Dalcroze. *Orfeó Vigatà: Les ballades de Lormont*, César Franck; *Chor de filadores* (de «L'Holandés Errant») Wagner; *Les campanes de Nadal*, Comes; *Jesús és mon fidel Pastor*, Bach; *Ave-verum*, Saint-Saëns; *Aucellada*, Jannequin; *Scherzo* (humoresca), Martini; *Himne dels Orfeons*, Millet.

ORFEÓ «LA FORMIGA», de Castellbell i Vilar. Director: En Florenci Vila. Dia 23 de març en la Colonia Burés, a benefici del chorista de l'ORFEÓ CATALÀ assassinat vilment, en Joan Benet. — *El cant a la Senyera*, Millet; *Himne Català*, ***; *¡Adeu germà meu!* (madrigal del segle XVI), Waelrant; *La lletja*, Sancho Marraco; *Himne dels nois*, Millet; *La Capritxosa* (sardana), Ventura-Llongueras. — Segona part: *Els tres tambors*, *Serinetes*, *En Pere Gallari* (populars a l'unisson); *Brindis* (canon), Mozart; *La Nina i el Moliner*, Pérez Moya; *L'Hereu Riera*, Cumellas Ribó.

ORFEÓ VICENTÍ, de Sant Vicens. Director: En Ramon Camps. Dia 23 de març a benefici del chorista assassinat en J. Benet, de l'ORFEÓ CATALÀ. — *Els petits gnoms de la muntanya*, Rividitili; *Ronda dels bons treballadors*, *El nen qui no vol menjar sopes*, Dalcroze; *Arri, arri, cavallet*, Brunet; *El cirerer*, *Salta, salta, cavallet*, Llongueras. — A càrrec de les tres seccions de l'Orfeó: *Els Xiquets de Valls*, Clavé; *Barquejant*, Mendelssohn; *Els fadrins de Sant Boi*, Pérez; *La Sileta*, Cumellas; *El Mestre i la viudeta*, Pecamins; *Sant Josep i Sant Joan*, Pérez; *La Cançó nostra*, Morera; *Himne dels Orfeons*, Millet.

ORFEÓ MONTANYENC, de Sant Quirze de Besora. Director: En R. Espadaler. Concert de germanor a l'Escola Dominical de Torelló. Dia 23 de març. — *Cant de la Senyera*, R. Espadaler; *La lletja, Es ballaives dintre un sac*, Sancho Marraco; *Sant Josep i la Mare de Déu*, Pérez Moya; *Himne al Canigó*, J. B. Espadaler; *Montanyes regalades*, Sancho Marraco; *Himne dels Orfeons*, Millet; *El pardal*, Pérez Moya; *L'enjogassada*, Mercader. — Per la secció de noies: *Plovent*, Calduc; *La galindaina*, Lambert; *La filla de Maria*, Nicolau; *Cant a la Verge*, J. Romaní; *Rosa de bardissa*, Schubert; *Cançó de l'aucell*, J. B. Espadaler; *Lo pecador a Jesús*, Somni de Jesús, M. Vinyas. — Per l'Orfeó: *Oració*, Casadevall; *La donzelleta*, Pérez Moya; *La pastorela de Fonticó*, La Rossons, J. B. Espadaler; *Els bailets*, Martínez Imbert; *Les fulles seques*, Morera; *La Sileta*, Cumellas Ribó; *Cançó de bressol*, E. Guás; *Cant de la bandera*, J. B. Espadaler.

SECCIÓ ORFEÒNICA del «Centre Moral Gerundense». Dia 23 març. — *Himne a la Senyera*, J. Baró; *Nadalencia*, R. Godó; *Jesús és mon fidel pastor*, J. S. Bach; *El dimoni esquat*, J. Cumella; *La cançó nostre*, E. Morera.

ORFEÓ EMPORIUM, de La Bisbol. Concert 25 març. — *El Cant de la Senyera*, Sancho Marraco; *Els tres tambors*, En Pere Gallert (populars a l'unissó); *L'Hereu Riera*, J. Cumellas Ribó; *Veniu, Jesús, la carn febleja*, J. S. Bach; *Les fulles seques*, Morera; *Recital de cançons*, per la Srta. Andreua Fornells: *Frisança*, Rosa de bardissa, Schubert; *Dolç estimat*, Giordani; *Cançó d'amor*, Brahms; *El Cigne*, Grieg; *L'amor de les roses*, C. Franck; *Com som petita* (popular), F. Fornells; *Marineta*, J. Dalcroze; *Voreta el riu*, Fauré; *Soleta*, Saint-Saëns; *Catarina*, L. de Sévérac; *Plany*, E. Morera.

ORFEÓ CIRVIANUM, de Torelló. Director: En Ramón Reig. Concert dia 6 abril. — *Himne a la Senyera*, Reig; *El Pardal*, Pérez; *La filadora*, Mas i Serracant; *¡Adéu, germà meu!*, Waelrant; *Muntanyes regalades*, Sancho Marraco; *Himne dels nois*, Millet; *Cant Patriòtic*, J. Baró; *El Pastoret*, Millet; *Pàtria Nova*, Grieg; *Els jadrins de Sant Boi*, Pérez; *Himne patriòtic*, armonitzat per A. Tarrés; *Cançó del breçol*, Weits; *Cançó del lladre*, Sancho Marraco; *Muntanya avall*, Camp de fajol, La Pau, J. Baró; *El cant dels aucells*, Millet; *Vora el breçol*, Casadevall; *Himne dels Orfeons*, Millet.

ORFEÓ TARRAGONÍ, de Tarragona. Director: Mestre Gols. Concert en honor d'en Joan Benet, cantaire de l'ORFEÓ CATALÀ. Dia 9 abril. — Discurs necrològic pel President de l'«Orfeó Tarragoní», en Bernabé Martí; *Himne a la Senyera*, Gols; *Nit de vetlla*, Pérez Moya; *El dimoni esquat*, Cumellas; *La viudeta*, Gols; *Remordiment*, Morera; *Supre flumina*, Gounod; *Romanza núm. 1*, Beethoven; *Humoresk*, Dvák, (pel Sr. Català).

ORFEÓ NOVA TÀRREGA. Director: En Josep Güell. Concert Quaresmal. Dia 13 abril. — *Polorum Regina* (del còdex de Montserrat); *Christus factus est*, Credo, Palestrina; *Caligaverunt*,

Victoria; *Goig de nostra Dona*, Brudieu; *Himne a Sant Felip Neri*, *Pregària a Maria*, *Al cel blau*, Millet; *Divendres Sant*, Nicolau; *Sepulcro Dómino*, Haendel; *In dulci júbilo*, Bach; *Lo Rei Herodes*, *La Verge del Coral*, *La Passió*, Muset; *Himne a l'Etern*, Beethoven.

SCHOLA CANTORUM, de Lleida. Concert dia 13 abril a l'«Acadèmia Bibliogràfic-Mariana». — *Jesús és mon fidel pastor*, No'ns oblideu, J. S. Bach; *Amicus meus*, *Unus ex discipulis meis*, Victoria; *Pulvis et umbra sumus*, Roland de Lassus; *El noi de la Mare*, Nicolau; *La cena del Signore*, Ll. Perosi; Primera part de la Trilogia sacra *La Passione di Cristo*.

ORFEÓ MATARONÍ DEL «CIRCOL CATÒLIC D'OBRERS». Director: Mn. Molé. Concert de Quaresma. Dia 13 abril. — *La Pastoreta*, *Lo Rabadà*, *Cançó del lladre*; *Joia ninoia* (Melodia alemanya); *L'Emigrant*, Vives; *Jesús als nois*, Casadevall; *El Saragan vermell* (Melodia russa); *El Mariner* (Cançó popular); *Bona mort*, Molé; *Sant Josep i Sant Joan*, Pérez Moya; *L'Anyorament*, Clavé; *Pàtria Nova*, Grieg.

ORFEÓ SERAFIC MARIA, d'Arenys de Mar. Concert de beneficència pel chorista de l'ORFEÓ CATALA en Joan Benet. Dia 16 abril. — *Himne a la Senyera*, Millet; *El pardal*, *Sant Josep i Sant Joan*, *Els Fadrins de St. Boi*, Pérez; *El Desembre congelat*, Romeu; *La Fildora*, Mas i Serracant; *La Verge bregant*, C. Franck; *Vols dir-me amor*, Dowland; *Pel maig qui vé*, Jannequin; *Caligaverunt*, Victoria; *Sanctus de la missa «O quam gloriosum est Regnum»*, Victoria.

ORFEÓ VIGATÁ DEL CONSERVATORI. Vich. 19 d'abril. Concert en el «Saló Teatre de Catalunya Vella». — *Cant de la Senyera*, Espadaler; *El Pahó*, Pérez; *El cant dels aucells* (noies), Romeu; *Santa Nit* (noies), Rifà; *El Ruc entremaliat*, Morató; *Himne dels Orfeons*, Millet; *El dimoni esquat*, Camellas; *El Pardal*, Pérez; *L'arbre sagrat*, Morera; *La Verema*, Lassus; *La Molinera*, Morató; *La sardana de les monges*, Morera.

ORFEÓ SALLENTÍ, de Sallent. Director: Mn. Josep Potellas. Concert dia 20 abril. — *L'Enyor*, *Els tres tambors*, *En Pere Galleri* (1.ª audició), Cançons populars; *La Nina i el Moliner*, *El Pardal*, Pérez; *La Cançó nostra*, Morera. *Himne Patriòtic*.

ORFEÓ VILANOVI, de Vilanova. Director: En Manuel Borguñó. Primer concert per la Secció de senyoretes i el solista de l'ORFEÓ CATALA En Emili Vendrell, amb la cooperació del baríton D. Emili Bernadó. Dia 20 abril. — *Montanyenca*, Freixas, per la secció de senyoretes; *Pobres estels*, Fervidal; *No't duc rencor*, Schumann, Emili Bernadó; *Pastora traidora* (Segle XVIII. Recull i transcripció), Weckerlin, per la secció de senyoretes; *El bon caçador*, *La melindrosa*, Sancho Marraco; *Cançó*, *Sereneta*, Lambert; *Ets meva*, Pujol, Emili Vendrell; *Cantem les amors de Jan* (Segle XVIII. Recull i transcripció), Weckerlin, per la secció de senyoretes; *T'estimo*, Grieg; *Quan jo ja seré mort*, Borguñó; *Phyllis més avara que afable* (Segle XVIII. Recull i trans-

criptó), Weckerlin, Emili Bernadó; *A una nova amiga*, Gibert-Camins; *La Balala*, Millet; *Cançó de l'estrella*, Si tu fossis aquí, Alió; *Lohengrin*, Wagner, Emili Vendrell; *A sol batent*, Morera.

L'ECO DE CATALUNYA, de Sant Andreu. Director: En Josep M.ª Comella. Concert dia 27 abril. — *El cant de la Senyera*, Millet; *Els tres tambors*, Lambert; *Sota de l'Olm*; *Las tres flors*, Caldach; *Matinal*, Moncalp; *La mort de l'Escolà*, Nicolau; *Les flors de maig*, Clavé; *Cançó de taberna*, Mendelsshon; *Els remers del Volga*, ***; *Fent-se clar*, Guiteras; *La cançó nostra*, Morera.

ORFEÓ SARRIANENC. Concert en llaor del Cavaller Sant Jordi, patró de Catalunya. Dia 27 abril. — Matí: La massa coral de l'Orfeó cantà l'Ofici interpretant la missa Gregoriana *Fons Bonitatis*. A la sortida d'Ofici, acabada la festa de les roses, cantà *El Cant de la Senyera*, i *Les fulles seques*. — Tarda: Concert al Casal de l'Orfeó, sota el següent programa: *El Cant de la Senyera*, *Pregària a la Verge del Remei*, Millet; *Els fadrins de Sant Boi*, Pérez Moya; *Les aranyes*, Lamote de Grignon; *El Mestre i la Viudeta*, Pecanins; *Les fulles seques*, Morera; *L'Hereu Riera*, Cumellas Ribó; *La nina i el Moliner*, Pérez Moya; *Cançó de nois*, Grieg; *Riera avall*, Lamote de Grignon; *La Sardana de les monges*, Morera; *Pàtria Nova*, Grieg.

ORFEÓ BERGADÀ, de Berga. Concert dia 4 de maig. — *Himne de l'Orfeó Bergadà*, Miró; *La Gata i en Belitre*, Pujol; *El Rossinyol*, Mas i Serracant; *La Moreneta*, Goberna; *Els Bailets*, Martínez Imbert; *Don Joan i Don Ramon*, Pedrell; *Corpus*, Vidal Roda; *Aucellada*, Jannequin; *Les flors de maig*, Clavé; *Els tres tambors*, Lambert; *La Roseta de Gironella*, Miró; *La Sardana de les monges*, Morera; *Els fadrins de Sant Boi*, Pérez; *El Cant de la Senyera*, Millet.

ORFEÓ EMPORIUM, de La Bisbal. Director: Mn. Ramón Godó. Concert en el Teatre de Palamós. Dia 25 de maig. — *El Cant de la Senyera*, Sancho Marraco; *Els tres tambors*, La Filadora; *L'Hereu Riera*, Cumellas Ribó; *La noia d'Ampurdà*, F. Vives; *La Nina i el Moliner*, *Els Fadrins de Sant Boi*, Pérez Moya; *Primavera*, C. Casademont; *Nadalencia*, R. Godó; *Veniú, Jesús, la carn febleja*, J. S. Bach; *Caligaverunt*, Victoria; *Negra sombra*, J. Montes; *Cançó de nois*, Grieg; *Les fulles seques*, *A Sol batent*, Morera; *Himne dels Orfeons de Catalunya*, Millet.

ORFEÓ DE SANS. Concert dia 1.er de juny en honor dels compositors catalans. — *El Cant de la Senyera*, Millet; *El Roser del Triai*, Carbonell; *La nina i el moliner*, Pérez Moya; *El pastoret*, Millet; *La Sileta*, Cumellas Ribó; *Cançó*, Pahissa; *Sant Josep i la Mare de Déu*, Pérez Maya; *Bateig de poble*, Meifrén; *Primavera eterna*, Morera; *Himne de l'arbre fruïter*, Morera; *L'emigrant*, Vives; *Els Xiquets de Valls*, Clavé; *Les fulles seques*, *La cançó nostra*, Morera.

ORFEÓ SALLENTÍ, de Sallent. Director: Mn. Josep Potellas. Concert dia 8 de juny. — *El Cant de la Senyera*, Millet; *Els tres tambors*, L'Enyor, *En Pere Galleri* (Cançons populars a l'unissó); *La Nina i el Moliner*, *El Pardal*, *Els fadrins de Sant Boi* (Cançons populars), Pérez;

La lletja, Els ballaires dintre un sac, Sancho Marraco; *La complanta del Pastor*, Schubert; *¡Adeu, germà meu...!* Waelrant; *En l'enterró d'un nin*, Pérez; *Brindis*, Mozart; *Les ballades de Lormont* (senyorettes), C. Franck; *La Cançó nostra, Les fulles seques, Les neus que's fonen, La Sardana de les monges*, Morera.

ORFEÓ GERMANOR EMPORDANESA, de Figueras. Director: En Simó Gratacós. Concert dia 12 de juny en el Teatre Principal. — *La dona d'aigua*, Serra; *Els tres tambors*, **; *Muntanyes regalades*, Sancho Marraco; *El Pardal*, Pérez; *Nit d'hivern*, Serra; *El Cant de la Senyera*, Millet.

SCHOLA ORPEONICA GIRONINA, Concert dia 13 de juny. — *El Cant de la Senyera*, Millet; *L'Angel de la son*, Lamote; *Sota de l'Olm*, Morera; *Muntanyes regalades*, Marraco; *Els Fadrins de Sant Boi*, Pérez; *No t'he trobat, Cançó d'abril*, Lamote; *Cançó trista*, Karr; *El sol i la tortra, Ell el més gentil els homes* (per la Srta. Sunyer), Schumann; *Pàtria Nova*, Grieg.

ORFEÓ «LA FORMIGA», de Castellbell i Vilar. Director: En Florenci Vila. Concert en honor als Rvnts. PP. Benedictins del Monastir de Montserrat. Dia 15 de juny. — *El Cant de la Senyera*, Millet; *Collcerola, L'Enyor, En Pere Gallerí*, Populars a l'unisson; *El Mestre*, Pecanins; *El Dimoni esquat*, Cumellas Ribó; *L'Empordà*, Morera; *Els tres tambors*, Lambert; *Cançó de Nadal, La Nina i el Moliner, Sant Josep i Sant Joan*, Pérez Moya; *Quan mon marit de fora vé*, R. de Lassus; *¡Adeu, germà meu!*, Waelrant; *Brindis* (cànon), Mozart.

ORFEÓ VILANOVI, de Vilanova. Director: En Manuel Borguñó. Concert dia 11 de juny. — *A Sol batent* (sardana), Morera; *Pastora traidora, Tendra Nineta, No hi tornaré més a l'bosc*, (transcripcions. Segle XVIII), Weckerlin; *Scherzo*, Martini; *Resorgiment*, Borguñó.

ORFEÓ REUSENC, de Reus. Director: D. E. Mateu. Concert dia 15 de juny. — *Bella flor!*, Schumann; *Sota de l'Olm*, Morera; *Cançó de Nadal*, Pérez Moya; *L'Hereu Riera*, Cumellas Ribó; *La Gata i en Belitre*, Pujol; *El Pardal* (glosa popular), Mas i Serracant; *Serenata*, Otto; *La cançó nostra*, Morera; *Marxa dels moliners*, Zöllner; *Lo somni d'una Verge*, Clavé; *L'Empordà*, Morera; *Vina ocellet*, Schumann; *Adios mio, mi niño* (popular gallega), ***; *L'angel de la guarda*, C. Franck; *Pel maig qui ve...*, Jannequin; *De matinet me n'hi anat*, Costeley; *La Nina i el Moliner*, Pérez Moya; *El Cant de la Senyera*, Millet.

ORFEÓ POMPEI, de Gracia. Concert en obsequi als seus socis protectors. Dia 15 juny. — *Himne de la Senyera*, Català; *Cançó de Nadal*, Romeu; *El Mestre*, Pecanins; *Els fadrinets de Sant Boi, Sant Josep i Sant Joan*, Pérez Moya; *El rei Herodes*, Català; *Sota de l'Olm*, Morera; *Nit d'hivern*, P. J. A. de San Sebastián; *Cu-cut, La mort del rossinyol, El rossinyol, Albada, Les fulles seques*, Morera; *Draps i ferro vell*, Sors; *Els Pastorets*, Català; *Al·leluia de l'Oratori «El Messies»*, Haendel.

ORFEÓ GRANOLLERÍ. Director: En Martí Llobet. Concert dia 12 juny a la Societat «L'Alhambra», de Granollers. — *El Cant de la Senyera*, Millet; *Els tres tambors*, L'Enyor, En Pere Gallerí; *El pardal*, Pérez; *La filadora*, Alfonso; *Sant Josep i la Mare de Déu*, Pérez; *Corpus*, Vidal Roda; *Les flors de maig*, Clavé; *Cançó de bressol*, Weits; *El pastoret*, Millet; *Negra sombra*, Montes; *La marxa dels moliners*, Zöllner; *Les Festes d'Hebe*, Rameau; *Lo Fill del Rei*, Pujol; *Lo fill de Don Gallardó*, Sancho Marraco; *El testament d'Amèlia*, Cumellas Ribó; *¡Adeu, germà meu!*, Waelrant; *Aucellada*, Jannequin.

ORFEÓ PATRIA, de Molins de Rei. Director: En Miquel Blanc. Concert a la «Joventut Catòlica». Dia 19 juny. — *Himne a la Senyera*, Blanc; *L'Hereu Riera*, Cumellas Ribó; *Els Baillets*, Imbert; *Jesús i Maria*, Cumellas Ribó; *En Pere Gallerí* (popular, a l'unissó); *La gata i en Belitre*, Pujol; *Els ballaires dintre un sac*, Marraco; *La Cançó nostra*, Morera; *Les fulles seques*, La nina encantada, Morera; *Els tres tambors*; *Les campanes de Talló*, Blanc; *Sant Josep i Sant Joan*, Pérez Moya; *L'Enyor*; *La Sileta*, Cumellas Ribó; *Les neus que's fonen*, Morera; *Himne dels Orfeons de Catalunya*, Millet.

ORFEÓ CIRVIANUM, de Torelló. Concert dia 29 de juny. — *Himne dels Orfeons*, Millet; *Brindis*, Mozart; *Lo Pardal*, Pérez; *Cançó dels nois*, Millet; *Cant patriòtic*, Camp de fajol, Baró; *Somni d'una Verge*, Clavé; *L'Hereu Riera*, Cumellas; *Els tres tambors*, Lambert; *Lo pastoret*, Millet; *En Pere Gallerí*, ***; *¡Adeu, germà meu!*, Waelrant; *La cançó del lladre*, Marraco; *El cant dels aucells*, Millet; *La sardana de les monges*, Morera; *Himne patriòtic*, ***.

ORFEÓ DE SABADELL. Director: En Josep Planas i Argemí. Concert dia 29 juny. — *Cant a la Senyera*, Planas; *Cançó de Nadal*, Sant Josep i Sant Joan, Sant Josep i la Mare de Déu, La donzelleta, Els fadrinets de Sant Boi, Pérez; *La Mare de Déu*, Nicolau; *La cançó nostra*, Morera; *Negra sombra*, Montes; *Els tres tambors*, Lambert; *Els tres tambors*, L'enyor, En Pere Gallerí; *Les fulles seques*, Morera; *El cant de la Senyera*, Millet.

GERMANOR EMPORDANESA, de Figueras. Director: En Simó Gratacós. Concerts an el Ateneu Empordanés de Barcelona, dia 29 de juny. — Tarda: *Cant de la Senyera*, Millet; *La dona d'aigua*, Serra; *La filadora*, **; *Muntanyes regalades*, Sancho Marraco; *El Pardal*, Pérez Moya; *L'Empordà*, Morera; *Nit d'hivern*, Serra; — Nit: *Cant de la Senyera*, Millet; *Els tres tambors*, **; *Muntanyes de Canigó*, Morera; *Cançó trista*, Serra; *La nit de l'amor*, Morera; *Sant Josep i Sant Joan*, Pérez Moya; *La cançó nostra*, Morera.

SCHOLA CANTORUM, de Lleida. Concert dia 13 de juliol. — *Cançó de noi*, La formiga, La nit de Sant Joan, La vella filosa, Sota-sota cambra, Els roda soques, Sancho Marraco; *Sant Dilluns*, Otto; *La ploma de perdiu*, Comella; *Una nit a eira de trigo*, Montes; *El pardal*, Mas i Serracant; *Himne dels Orfeons de Catalunya*, Millet.

Bibliografia

VALERI SERRA I BOLDÚ: *Llibre Popular del Rosari*. Foment de la Pietat Catalana.

Fa ja dos anys que ha sortit a llum aquest llibre i encara que teníem l'intent de parlar-ne en aquest lloc, ha anat passant el temps sense complir la intenció. Però és tan bo aquest llibret, és tan fresc de pietat catalanesca i la nostra tonada hi és part tant íntima, que tornant-nos ara a les mans en temps lleuger de cabòries volem almenys fer constar, àdhuc fora de temps, el nostre elogi. Perquè de llibres catalans ja se'n escriuen, però de un sentit tan profundament català, de una bonesa tan flairosa de ànima cristiana-catalana no se'n publiquen gaires i com aquest cap n'ha florit de molt temps ençà. I és que En Serra i Boldú en copsar la tradició catalaníssima del Rosari no fa treball de savi, d'arqueòleg ni d'artista, sinó que fa treball d'enamorat, repeteix la cançó ben apresada per l'amor, la canta fidelment amb el cor amorós, cantant i estimant.

Aquesta obreta és una monografia del Rosari a Catalunya, del Rosari en nostres costums piadosos, en nostres cançons, en nostre llenguatge. Es encara un panegíric d'aquesta devoció santíssima i una bella presentalla de la modalitat corprenedora que ha après en la ingènua pietat de nostre poble.

La reproducció de les diferents tonades dels Goigs, cobles i ballets, revisades per diferents mestres catalans, dóna interès musical folk-lòric al llibre, igualment que'ls gravats de les estampes tant característiques dels documents gràfics tradicionals.

En resum, un llibre bo i catalaníssim. — Ll. M.

CUMELLAS RIBÓ: *La Filla del marxant, L'Enyor, El testament d'Amèlia*. Cançons populars per a chor mixte. — «Ibèria Musical».

En Cumellas Ribó és un veritable mestre en l'art d'harmonitzar; la seva harmonia és sempre rica i interessant i adequada al caràcter de la cançó glosada. Bona prova són d'aquests mèrits aquestes tres cançons publicades per la casa «Ibèria Musical». Les tres són escrites de mà mestre, però la que nosaltres preferim és *El testament d'Amèlia*, una petita joia de sentiment, una obra mestre de expressió punyent.

L'Enyor, la deliciosa cançó recollida per En Pecanins amb una sola estrofa, la qual ha estat seguida escaientment per altres dictades per l'exquisit Ruyra, està tractada pel mateix procediment harmònic que l'anterior; és ben interessant i intencionat el cromatisme expressiu usat, però no hi trobem la sinceritat, la espontaneïtat d'*El testament d'Amèlia*.

En quan a *La Filla del marxant*, és una harmonització—glosa d'un bell efecte—ric de ritme i moviment, i de gran plenitud sonora en la última estrofa que aixecarà sempre l'aplaudiment del públic.

Amb aquestes harmonitzacions els nostres orfeons tenen no solament obres bones sinó també material d'estudi que emprats amb consciència els perfeccionarà en el difícil art del conjunt choral ja que, com havem dit, la tècnica del mestre Cumellas és seriosa i rica i per lo tant de influència benèfica pels que la realitzen en les veus. — Ll. M.

Noves

KURT SCHINDLER.—El mestre Kurt Schindler ha passat forces dies a Madrid i a Andalusia. A Madrid ha estat ben acollit pel nostre estimat amic i eminent col·laborador N'Amadeu Vives. El mestre Schindler es proposa visitar també el Nord d'Espanya.

La Sociedad Filarmónica de Madrid.—Havem rebut els programes dels interessants concerts efectuats, a Madrid, per la *Sociedad Filarmónica*. Són plens de notes explicatives seriósament escrites. Els concerts en qüestió foren confiats al *Quartet de Londres*, a Manuel Quiroga i a Mario Leman, a Jenny Dufau, a Geneviève Vix, a l'*Orquestra Filarmónica* que dirigeix el mestre Pérez Casas, a Eduard Risler i a Lucien Capet.

Necrologia

JOAQUIM SADURNÍ.—Aquest notable professor, mort a Barcelona el passat mes de juliol, era un dels nostres més intel·ligents concertistes de fagot. Formà part sempre de les millors orquestres aquí constituïdes, així com de la Banda Municipal, i, un temps abans, de la Banda d'Alabarders, a Madrid.

Molt benivolgut entre els seus companys de professió i de quants l'havien tractat, En Sadurní, que era germà de l'altre malaguanyat mestre Celestí, deixa aquí un buit que'ns farà doldre molt la seva pèrdua.

Professor de la Escola Municipal de Música i del Conservatori del Liceu, formà, per sort, un estol d'hàbils instrumentistes que guardaran, ben segur, la tradició de la seva excel·lent ensenyança.

A. C. S.

PERE BLANCO. — Ha mort darrerament aquest ben jove pianista, musicòleg i compositor. Era nat a León, l'any 1883. Vivia fa alguns a Oporto, on trobà forces simpaties. Es dedicava al piano, a la composició, al professorat, i a la musicologia. Deixa escrites, entre moltes obres per a piano, per a cant i piano, etc., una *Suite* per a orquestra (que estrenà la Orquestra Filarmonica de Madrid, l'any 1918) intitulada *Añoranzas* i un aplec de pàgines per a piano: *Galanies*. Pere Blanco col·laborà, demés, en importants publicacions musicals. Era una personalitat musical extremadament simpàtica.

J. B. DE ELÚSTIZA. — Ha mort també ben jove ja que no comptava sino 34 anys. Elústiza havia estat beneficiat de la Catedral de Palència i era actualment organista de la Catedral de Sevilla. Era excel·lent músic i havia escrit forces composicions, però sentia sobre tot l'atracció dels Arxius i de les Biblioteques. Publicà fa poc un primer volum, *Estudios Musicales*, del qual ens ocupàrem amb elogis des de la nostra secció dedicada a la *Bibliografia*. Preparava un segon aplec dels seus treballs en el qual havien de figurar-hi estudis sobre *El villancico popular español* i sobre *Los Peraxas, músicos del siglo XVI*. Ha escrit també, entre altres treballs, una incompleta *Antologia vocal litúrgica de autores españoles de los siglos XVI y XVII*. Elústiza deixa un gran buit entre la poc numerosa família de músics estudiosos hispànics.

Neurologia